МІНСКАЯ ПРАЎДА

Газета заснавана 1 лістапада 1950г.

Чацвер, 6 кастрычніка 1994 года

№ 106 (10806)

Цана 30 руб.

■ Парламент: дзень за днём

ПРАВЫ — УРАДУ

4 кастрычніка на парламенцкія слуханні быў вынесены ў першым чытанні законапраект "Аб Кабінеце Міністраў Рэспублікі Беларусь". Яго прадставілі прэм'ер-міністр Міхаіл Чыгір і старшыня Камісіі па дзяржаўнаму будаўніцтву Уладзімір Леўчык.

Як паведаміў прэм'ер-міністр, гэты дакумент быў абмеркаваны на пасяджэнні калегіі Кабінета Міністраў з удзелам старшынь аблвыканкомаў і Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта. Неабходнасць хутчэйшага прыняцця праекта, на яго думку, тлумачыцца перш за ўсё тым, што да гэтага часу не вызначаны і не пацверджаны законам паўнамоцтвы новага Кабінета Міністраў, што стварае многа цяжкасцей для яго дзейнасці. Згодна з законапраектам, Кабінет Міністраў — урад Рэспублікі Беларусь — ствараецца і дзейнічае пры Прэзідэнце рэспублікі для рэалізацыі паўнамоцтваў выканаўчай улады ў сферы эканомікі, знешняй палітыкі, абароны, нацыянальнай бяспекі, аховы грамадзянскага парадку, а таксама сацыяльнай сферы. У дакуменце вызначаны восем напрамкаў дзейнасці кабінета з прадастаўленнем яму 112 асноўных паўнамоцтваў.

На думку Уладзіміра Леўчыка, гэты законапраект трэба прымаць у першым чытанні. Разам з тым старшыня парламенцкай камісіі адзначыў, што шэраг яго палажэнняў не адпавядае канстытуцыйным нормам. Напрыклад, у адрозненне ад Асноўнага Закона ён прадугледжвае, што Кабінет Міністраў з'яўляецца таксама і ўрадам. Прычына гэтых нестыковак, паводле слоў Уладзіміра Леўчыка, заключаецца ў тым, што распрацоўшчыкамі за аснову былі ўзяты старых Закон СССР "Аб Савеце Міністраў", прыняты яшчэ ў 1979 годзе. Больш дакладна, на яго думку, трэба вызначыць таксама кампетэнцыю прэм'ер-міністра. З мэтай зняцця існуючых супярэчнасцей дакумент яго трэба разглядаць у другім чытанні пасля законапраекта "Аб Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь", сказаў старшыня камісіі.

Гэтую думку падтрымалі і многія дэпутаты. Было адзначана, што для захавання балансу раўнавагі дзвюх галін улады — выканаўчай і заканадаўчай — названы дакумент неабходна разглядаць адначасова з законапраектамі "Аб Вярхоўным Савеце Рэспублікі Беларусь" і "Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь "Аб мясцовым самакіраванні і мясцовай гаспадарцы ў Рэспубліцы Беларусь".

Дэпутат Галіна Сямдзянава выступіла з крытыкай артыкула законапраекта аб парадку і ўмовах выхаду членаў Кабінета Міністраў у адстаўку. У прыватнасці, прапануецца пры адстаўцы членам кабінета ўстанаўліваць штомесячную дапамогу ў памеры 70 працэнтаў поўнай пенсіі па ўзросту пры агульным працоўным стажы: для мужчын — 20 гадоў, для жанчын — 15 гадоў. Паводле слоў Уладзіміра Новіка, гэты артыкул "можа стаць спекуляцыяй для значнай часткі нашых суграмадзян".

Нягледзячы на тое, што было выказана многа заўваг і дапаўненняў да прапанаванага законапраекта, у сваёй большасці дэпутаты прыйшлі да высновы, што ў першым чытанні яго можна адобрыць. Спрэчкі разгарэліся ў асноўным наконт мэтазгоднасці ўвязвання яго з праектамі закона аб Прэзідэнце і Вярхоўным Савеце. Дэпутаты не адмаўлялі неабходнасці яго прыняцця, аднак выказаліся супраць увязвання закона ў адзін з адным. У канчатковым выніку было вырашана даручыць у пратакольным парадку адпаведным камісіям падрыхтоўку неабходных законаў, не робячы для гэтага спецыяльнага ўказання ў пастанове Вярхоўнага Савета.

Работа над зацвярджэннем Закона "Аб грамадскіх аб'яднаннях" не заняла ў парламентарыяў шмат часу, паколькі ў папярэдняй сесіі незацверджаным заставаўся толькі адзін артыкул. Пасля яго разгляду парламентарыі папоўнілі спіс прынятых імі заканадаўчых актаў. І, як адзначыў намеснік старшыні парламенцкай Камісіі па пытаннях галоснасці, сродкаў масавай інфармацыі і правоў чалавека Анатоль Вярцінскі, прыняты закон мае велізарнае значэнне, паколькі сапраўднае руху рэспублікі па шляху пабудовы прававой дзяржавы, таму што заканадаўча замацоўвае правы грамадзян на ўдзел у грамадскіх фарміраваннях.

БЕЛІНФАРМ.

■ Клецкія навіны

ВУЛІЦА Ў ТРАНШЭЯХ. АЛЕ ЛЮДЗІ НЕ ЗЛУЮЦЦА.

Не адзін год кіраўніцтва раёна змагалася за тое, каб правесці нітку газаправода. Справа нарэшце зрушылася з месца. На блакітным паліве працуюць ужо кацельні ў племзаводзе "Чырвоная зорка", калгасах "Кастрычнік", "Авангард".

Каб забяспечыць цяплом горад, вырашана перш за ўсё падключыць да газаправода магутную кацельню масларобнага камбіната. Вядзецца ўкладка труб.

Вуліца, па якой ідзеш да чыгуначнай станцыі, у траншэях. Але людзі не злуюцца, бо ведаюць: гэта робіцца для таго, каб у кватэры прыйшоў газ. Не сёння, дык заўтра.

КАЛГАС "ЗАБРАЎ" БЫТОЎКУ

Як вядома, бытавое абслугоўванне ў вёсках з-за высокіх цэн на заказы паціху памірае. Шэраг гаспадарак вырашылі выратаваць становішча. Узялі на свой баланс майстэрні комплексных прыёмных пунктаў, а швачак залічылі ў штат.

У калгасе "Чырвоны сцяг", напрыклад, сам старшыня праўлення У.Каляда дапамагае забяспечваць бытавікоў тканінай, іншымі матэрыяламі. Па такому ж прынцыпу дзейнічаюць у калгасах "Шлях да камунізму", "Авангард" і іншых гаспадарках.

Раённы камбінат бытавога абслугоўвання таксама не стаіць убаку ад праблем вяскоўцаў. Па меры магчымасці ён прадае сельскім КПП тканіну, аказвае іншую дапамогу.

САМІ ВЭНДЗЯЦЬ, САМІ ПРАДАЮЦЬ

Калгас "Кастрычнік" спецыялізуецца на гадоўлі свіней. Буйны комплекс, які пабудаваны ў так званы застойны перыяд, па сутнасці і трымае эканоміку гаспадаркі "на плаве". Тысячы тон свініны рэалізуюцца штогод дзяржаве. А не так даўно было вырашана частку жывёлы "пускаць пад нож" для свайго мясного цэха. Тут наладжаны выраб каўбас, вяндліны, паўфабрыкатаў.

Фірменны магазін, што адкрыты ў райцэнтры, добра ведаюць кляччане. Тут прадукты таннейшыя, чым у сістэме райспажыўсаюза. Мабыць, таму людзі "пільнуюць", калі падыдзе да калгаснага магазіна аўтамашына з мяснымі вырабамі. Не ўсім жадаючым, на жаль, удаецца атаварыцца: цэх "Кастрычніка" пакуль што невысокай магутнасці.

СТАВЯЦЬ ДОСЛЕДЫ НА ГРАДКАХ

Паўла Масарноўскага ведаюць у раёне не толькі як начальніка інспекцыі па экалогіі, але і як заўзятага аматара вырошчвання жэньшэню. Культура гэтая, як вядома, патрабуе асаблівага падыходу — акуратнасці, цярпення.

Створаны клуб "Жэньшэнь", куды ўвайшлі шматлікія энтузіясты, прыхільнікі прыроды. Настаўнік З.Буката — правая рука П.Масарноўскага. Удвух яны ставяць доследы на градках, вывучаюць спецыяльную літаратуру. Арганізавалі выраб з жэньшэню лекавага сіропу. Усе кляччане, а таксама жыхары Міншчыны заўсёды могуць атрымаць у П.Масарноўскага і яго сяброў неабходную кансультацыю, канкрэтную дапамогу.

"АГЕНЬЧЫКІ" ДЛЯ ПЕНСІЯНЕРАЎ

Праязджаючы па вёсках, часта бачыш састарэлых людзей, якія сядзяць у задуменні на лаўках. Знямоглыя, аддаўшыя зямлі сэрца і душу. Ці заўсёды мы аб іх успамінаем?

У калгасе "Праўда" вырашылі рэгулярна збіраць пенсіянераў, арганізоўваць для іх "агеньчыкі". Светлая зала клуба, кветкі, музыка, самавар са здобай і, вядома ж, сувеніры.

— Як бы цяжка ні было, мы імкнёмся падтрымаць тых, хто ўсё сваё жыццё за мізэрную плату вырошчваў хлеб, гадаваў жывёлу, — гаворыць старшыня праўлення Л.Белаш. — Для іх гэта свята — сабрацца разам, пагутарыць аб жыцці-быцці. Выдаём таксама ветэранам вайны і працы збожжа, фураж, дастаўляем паліва.

Канстанцін ПРЫЁМКА.

■ Прэс-канферэнцыі

ЗІМА ІДЗЕ... НАРОД НЕ ТРЫУМФУЕ

З кожным днём мы пачынаем усё цяплей апранацца. Ды і ў сваіх кватэрах адчуваем набліжэнне халадоў. Перажывём іх спакойна, як у старыя добрыя часы, ці станем біць ва ўсе званы, што замярзаем?

— Становішча з паліўна-энергетычнымі рэсурсамі даволі складанае, але няма асаблівых падстаў для трывогі, — зазначыў на прэс-канферэнцыі, якая адбылася гэтымі днямі ў Доме ўрада, віцэ-прэм'ер В.І.Кокараў. Удзел у ёй прынялі таксама міністр энергетыкі В.В.Герасімаў, прэзідэнты канцэрнаў "Белнафтапрадукт" і "Белпалівагаз" А.І.Лойка і Э.Ф.Таўпянец, галоўны інжынер аб'яднання "Белтрансгаз" Ц.Д.Сарахан, кіраўнік Дзяржкамітэта па энергагазберажэнню і энерганагляду Л.А.Дубовік. Якраз тыя людзі, ад каго ў першую чаргу залежыць наяўнасць у рэспубліцы паліва. Што ж маем на сённяшні дзень?

Нафту і газ можна атрымліваць удосталь. Загвоздка ў грашах. І сёння дзейнічае ўказ Прэзідэнта: неплацельшчыкаў адключаць.

— У рэспубліцы было адключана звыш 120 прадпрыемстваў, — зазначыў Валерый Іванавіч. — Праўда, у асноўным дробныя, дзейнасць якіх не вельмі ўплывае на канчатковыя вынікі работы народнагаспадарчага комплексу. Дзякуючы жорсткім прымусовым мерам бягучыя плацяжы за спажываемую энергію даведзены да 85 працэнтаў супраць 30—36, як было раней. У даўжніках, як правіла, застаюцца бюджэтныя вытворчыя калектывы.

Журналісты даведаліся, што назапашана ўжо звыш паўмільён тон мазуту. Яго ж патрэбна як мінімум не менш васьмісот тысяч тон. У чацвёртым квартале рэспубліка атрымае 4,8 мільярда кубічных метраў газу — на 10 працэнтаў больш, чым летась за такі ж перыяд. Яго хопіць на пакрыццё нашых патрэб.

З першага кастрычніка для нармальнай работы неабходна выкарыстоўваць 45 мільёнаў кубаметраў газу ў суткі. Адпускаецца ж на ўзроўні 35—36 мільёнаў кубаметраў. Прычына — няплацяжы спажыўцоў. Знойдуць грошы — газу пойдзе больш.

У асноўным вырашана і пытанне наконт пастаўкі двух мільёнаў тон нафты па ўнутрырасійскіх цэнах. Усе кіраўнікі расійскіх ведамстваў, якія маюць да гэтага дачыненне, паставілі свае подпісы пад адпаведным дакументам. Засталося атрымаць візу Чарнамырдзіна, які знаходзіцца зараз у водпуску.

Сёлета ў чацвёртым квартале і ў першым — новага года мяркуецца перапрацоўваць у рэспубліцы за месяц 1.300—1.500 тысяч тон нафты і ўвесь атрыманы мазут пакідаць у сябе.

Нам часта даводзіцца чуць, што мы дрэнныя гаспадары, не ўмеем браць жывую капейку. Маўляў, на якой падставе дазваляем бясплатна перапампоўваць газ праз пракладзеныя па нашых землях газаправоды? На прэс-канферэнцыі даволі аргументавана было даказана, што падобныя размовы не маюць пад сабой ніякіх падстаў. На гэтым мы не нажывёмся. Транзітная пошліна — 1,73 долара за адну тысячу кубаметраў газу, пададзенага на сто кіламетраў. Тое ж, што праходзіць праз Беларусь, — мізэр у параўнанні, скажам, з Украінай. Да таго ж гэтая пошліна ўлічваецца для нас у адпускной цане. Нам жа адна тысяча кубаметраў газу каштуе каля 50 долараў, у той час як сусветныя цэны на яго — 90—100 долараў. За нафту плацім 75—80 долараў пры сусветнай цане 110—120.

Адным словам, пакуль маем выгаду. Аднак перспектывы з пастаўкай паліва не вельмі аптымістычныя. Ёсць слабая надзея, што Расія не будзе карыстацца дзвюма схемамі рэалізацыі энерганосьбітаў: для ўнутрырасійскіх спажыўцоў свае цэны, а для "чужых" з блізкага замежжа — сусветныя. Бо ў такім выпадку з новага года і нам давядзецца ў разліках з расіянамі пераходзіць на іх.

Не хацелася б засмучаць нашых чытачоў, але на прэс-канферэнцыі мы пачулі і даволі непрыемную для ўсіх нас навіну. У бліжэйшы час чакаецца новае павышэнне цэн на электраэнергію, газ, цяпло. Дакладную лічбу ніхто не назваў. Сказалі толькі, што ў некалькі разоў. Усё ідзе да таго, што мы неўзабаве пачнём плаціць столькі, колькі каштуюць энерганосьбіты. Бо зараз цеплаэнергія абыходзіцца нам у 75 разоў менш за яе рэальны кошт. Тое ж і з электраэнергіяй, цяплом.

Як "супакоілі" нас, поўнасцю за энергетычныя рэсурсы будуць разлічвацца багатыя. Для тых, у каго невялікі сукупны даход на кожнага члена сям'і, вызначаць пэўныя льготы ў аплаце.

І яшчэ адно. У асенне-зімовы перыяд гарачая вада будзе падавацца ў кватэры тры разы на тыдзень.

Пры развітанні нам пажадалі маральна падрыхтавацца да пераходу ад добрага да горшага і не рабіць з гэтага трагедыі. Падобнае перажылі Украіна, Прыбалтыка. І мы павінны прайсці праз гэта. А змякчыць сітуацыю зможам самі, уцяпліўшы свае дамы і кватэры, эканомна расходуючы электрычнасць і цёплую ваду. Тым самым ёсць магчымасць зберагчы не менш як 10 працэнтаў энергарэсурсаў.

Пётр СІДАРОВІЧ.

ФАКТЫ ● ПАДЗЕІ ● АРГУМЕНТЫ ● МЕРКАВАННІ

А.ФЯДУТА:

КАНФРАНТАЦЫІ ПАМІЖ ПРЭЗІДЭНТАМ І ПАРЛАМЕНТАМ НЕ ІСНУЕ

Ацэнцы першага этапа 16-й сесіі Вярхоўнага Савета была прысвечана прэс-канферэнцыя, якую правёў 4 кастрычніка начальнік упраўлення грамадска-палітычнай інфармацыі Адміністрацыі Прэзідэнта А.Фядута. Сваю размову ён пачаў з адказу журналістам і, у прыватнасці, прадстаўнікам "Белорусской деловой газеты", аб процістаянні Прэзідэнта і парламента, якое быццам бы намецілася. З пункту гледжання адміністрацыі, падкрэсліў А.Фядута, яго не існуе: Прэзідэнт ідзе шляхам, якім ён абяцаў ісці з самага пачатку, шляхам неканфрантацыі з парламентам. Адабрэнне Вярхоўным Саветам праграмы неадкладных мер па выхаду эканомікі з крызісу А.Фядута назваў першай перамогай. Такім чынам, адзначыў ён, прагаласаваўшы за гэтую праграму, парламент фактычна ўзяў на сябе адказнасць і выказаў гатоўнасць удзельнічаць у яе рэалізацыі. А выбраўшы шлях карэкціроўкі дзеючага заканадаўства, адмовіўшы пры гэтым Прэзідэнту ў магчымасці аператыўнай рэалізацыі праграмы неадкладных мер, парламент сам, лічыць адміністрацыя, у значнай меры ўскладніў сабе жыццё. Паколькі праграмай, адзначыў А.Фядута, прадугледжваюцца жорсткія тэрміны прыняцця таго або іншага заканадаўчага акта, то парламентарыям цяжка будзе працаваць у такім рэжыме і яны могуць затрымаць яе рэалізацыю. Паводле слоў А.Фядуты, у бліжэйшы час Прэзідэнт мае намер звярнуцца да парламента з афіцыйнай прапановай неадкладна разгледзець шэраг пытанняў, якія датычаць змяненняў дзеючага заканадаўства.

Гаворачы пра Закон аб мясцовым самакіраванні, А.Фядута адзначыў, што парламент павінен абмеркаваць і вырашыць пытанне аб стварэнні вертыкалі выканаўчай улады. Калі існуючыя структуры выканаўчай улады не будуць падначалены Прэзідэнту, то ён вымушаны будзе стварыць альтэрнатыўную структуру цяперашнім выканкомам, праз якую будзе ажыццяўляць кантроль за расходам бюджэтных сродкаў, што ідуць на рэалізацыю праграмы.

БЕЛІНФАРМ.

"МІНСКІ КІРМАШ" ЗНОЎ АПЯРЭДЗІЎ

Грандыёзны па сваіх маштабах і праграмах "Мінскі кірмаш" зноў адчыніў дзверы для наведвальнікаў 5 кастрычніка. Месцам правядзення экспазіцыі сталі дзве выставачныя пляцоўкі — Палац спорту і выставачны комплекс "Мінскэкспа", якія займаюць увогуле 7 тысяч квадратных метраў.

Традыцыйны арганізатар кірмашу — буйнейшая ў рэспубліцы выставачная кампанія "Экспасэрвіс" — на гэты раз здзівіць наведвальнікаў не толькі колькасцю экспанентаў, але і рознымі мерапрыемствамі, конкурсамі і сустрэчамі, арганізаванымі ў рамках кірмашу. Сярод іх тры конкурсы-дэгустацыі — "Піва", "Віны і каньякі" і "Гарэлка і лікёра-гарэлачныя вырабы", якія ўпершыню праводзяцца ў рэспубліцы. Узоры сваёй прадукцыі на гэтыя конкурсы прадставілі каля ста вытворцаў з блізкага і далёкага замежжа і, вядома ж, Беларусі.

Свой удзел у 9-м міжнародным "Мінскім кірмашы", у рамках якога ў гэтым годзе праходзіць і выстаўка "Бістро-94", пацвердзілі больш як 200 прадпрыемстваў з 17 краін, уключаючы Аўстрыю, Балгарыю, Венгрыю, Ізраіль, ЗША, Італію і іншыя рэгіёны.

БЕЛІНФАРМ.

ЧАС АЎКЦЫЁНАЎ

Услед за Брэстам і Гродна трэцім беларускім горадам, які падпісаў дагавор аб супрацоўніцтве ў галіне малой прыватызацыі з Міжнароднай фінансавай карпарацыяй, стане Орша. Справа ў тым, што вопыт Брэста пераканаўча даказаў: брэсцкую мадэль можна эфектыўна выкарыстоўваць і ў іншых гарадах. Вось і вырашылі ў Оршы прыватызаваць большасць аб"ектаў метадам аўкцыённага продажу.

МФК мае свой каардынацыйны цэнтр у Мінску, аднак у нашай вобласці за садзейнічаннем з боку гэтай аўтарытэтнай арганізацыі, на жаль, пакуль не звярталіся.

(Наш кар.).

Помогите Наташе!

Ученицу СШ №44 г. Минска Наташу Врублевскую постигла большая беда. Врачи определили у нее тяжелое онкологическое заболевание. Медицинская комиссия пришла к заключению, что Наташу спасет только срочная операция. Но ее можно сделать за рубежом — в Германии. А для этого, по предварительным подсчетам, потребуется 25—30 тысяч долларов США.

Родители Наташи, педколлектив СШ №44, ее друзья и знакомые обращаются с просьбой к предпринимателям, бизнесменам, состоятельным людям: "Помогите! Жизнь и будущее девочки сегодня зависят от вашей чуткости и милосердия".

Республиканское общество "Дети в беде" открыло специальный валютный счет №703592 в долларах США — 001, в дойчмарках — 048) АКБ "Приорбанк", код 749. Рублевый счет — №700517 АКБ "Приорбанк", код 749. С обязательной припиской: "Для Врублевской Наташи".

Тел. для справок: 31-89-00.

КАРАЛЕВА Ў ПЯЦЬСОТ ЦЭНТНЕРАЎ

Відаць, многія яшчэ добра памятаюць хрушчоўскі кукурузны час. Тады "каралеву палёў", можна сказаць, зрабілі палітычнай культурай. І песцілі, песні спявалі пра яе. І ўраджаі, пісалі, збіраюць па тысячы і больш цэнтнераў зялёнай масы з гектара. Потым "каралева" трапіла ў няміласць. Хаця корм з яе, вядома, выдатны.

— Таму і не гонім кукурузу з палёў, — гаворыць старшыня калгаса "Чырвоны Кастрычнік" Вілейскага раёна А.М.Маркевіч. — Тэхналогію вырошчвання яе прыстасоўваем да нашых умоў. І ўраджай маем. Нават сёлета атрымалі па пяцьсот цэнтнераў зялёнай масы з гектара. Так што зімой, думаю, будзем з малаком.

"ЗАЯЦ" У РОЛІ ВАЛЮТЫ

Ужо ў бліжэйшыя месяцы рэспубліканскі гандаль пяройдзе на ажыццяўленне ўсіх плацяжоў толькі нацыянальнай валютай. Сцвярджаючы гэта, старшыня праўлення Нацыянальнага банка Станіслаў Багданкевіч сказаў, што ролю апошняй будуць выконваць беларускія разліковыя білеты, якія плануецца на сесіі Вярхоўнага Савета прызнаць адзіным законным плацежным сродкам на тэрыторыі Беларусі.

Па ўсім відаць, у нашай рэспубліцы пачне дзейнічаць расійская мадэль: усім валютным магазінам прыйдзецца пераарыентавацца на "зайцоў" і адначасова выдзеліць месца для абменнага пункта. Бо нікога не прымусіш насіць у кішэнях і сумках вялікія сумы "звяркоў" замест худых кашалькоў з "баксамі".

Галоўны банкір таксама пацвердзіў, што ў падвалах Нацыянальнага банка захоўваюцца аддрукаваныя грошы — новы "беларускі рубель", які не мае нічога агульнага з цяперашнімі разліковымі білетамі. Новы "рубель" з"явіцца ў нашых кашальках, мяркуючы па ўсім, толькі пасля таго, як эканоміка рэспублікі папраўляць сваё здароўе і выйдзе на ўзровень інфляцыі 7 працэнтаў у месяц, а то і менш.

З ВАЕННАГА ГАРАДКА — НА ПОЛЕ

пайшлі грузавікі, перададзеныя калгаснікам у Старых Дарогах

Усё было ўрачыста, у той жа час — па-дзелавому. Дзве шарэнгі: у адной — салдаты, якія падрыхтавалі аўтамабілі для перадачы, у другой — вясковыя вадзіцелі, гатовыя прыняць гэтую тэхніку.

— Вялікі дзякуй вайскоўцам за дапамогу, — сказаў кіраўнік аддзела машын аблаграснаба П.М.Субач. — Яна стане адчувальнай для гаспадарак, якія не маюць сродкаў для абнаўлення сваіх аўтапаркаў. За гэты год, напрыклад, сярод калгасаў вобласці знайшоўся толькі адзін, які змог набыць камбайн "Дон".

У Старых Дарогах перадавалі 41 аўтамабіль "ЗІЛ-131" і дзесяць "ГАЗ-66". Ішлі яны ў самыя розныя раёны вобласці. Зразумела, сваім ходам. Ад калгасных вадзіцеляў патрабавалася толькі заліць у бакі бензін. Салдаты з паўмесяца рыхтавалі аўтамабілі: чысцілі, фарбавалі, дзе трэба, замянялі электраабсталяванне, іншыя дэталі.

Кошт кожнага аўтамабіля ў сярэднім больш як тры мільёны рублёў. Хаця яны даволі розныя: ёсць машыны, якія ў асноўным стаялі ў гаражах на захоўванні, і тыя, што двойчы пабывалі на ўборцы цаліннага ўраджаю.

Але ж доранаму каню ў зубы не глядзяць. Тым больш такому... Вось гатовы пакінуць часць "ЗІЛ-131", які ўжо належыць калгасу "Слава" Нясвіжскага раёна. Разам з вадзіцелем прыехаў і механік В.І.Цвірка. Вадзім Іосіфавіч не хавае задавальнення.

— Такога аўтамабіля ў нас няма, а ён вельмі патрэбны, — гаворыць механік. — Тры вядучыя масты, магутны рухавік. А ў некаторыя вёскі нашага калгаса вясной, восенню дабрацца вельмі складана — бездарожжа.

— На спідометры колькі?

— Усяго 12 тысяч...

Машына, лічы, і абкаткі не прайшла. "ГАЗ-66", які дастаўся калгасу "Партызанскі край" Салігорскага раёна, выпушчаны дзевяць гадоў назад, прабег — 56 тысяч кіламетраў. І ён яшчэ добра папрацуе на мірным фронце.

Вось у аўтамабіль, што бярэ кірунак на эксперыментальную базу "Ганусава" Нясвіжскага раёна, кран грузіць і рухавік. Яго размарозілі, але калгасныя майстры яшчэ нядрэнна разжывуцца з яго дэфіцытнымі дэталямі. Ваенныя мяркуюць перадаць калгаснікам яшчэ паўтары сотні каробак перадач, задніх мастоў, іншых вузлоў для аўтамабіляў. Такіх бы прыгод ды па некалькі на год.

Уладзімір БЫЧЭНЯ.

НА ЗДЫМКАХ: міністр абароны Рэспублікі Беларусь генерал-палкоўнік А.Кастэнка гутарыць з намеснікам міністра сельскай гаспадаркі і прадуктаў харчавання рэспублікі М.Ермаковым; аўтамабілі гатовы да перадачы працаўнікам палёў.

Фота А.КАЛОДКІ і М.АМЕЛЬЧАНКІ.

■ Кампетэнтны субяседнік

ВАЗЬМУ ТВОЙ БОЛЬ,

калі будуць сродкі ў бюджэце

Згадзіцеся, не самы лепшы аргумент у спрэчцы пацыента з урачом. Хворы, калі яму баліць, не можа спадзявацца на светлае будучае. Бо баліць яму сёння. І любыя доказы разбіваюцца аб непераадольную сцяну чалавечай пакуты. А ўрач абавязаны і павінны. Як сумясціць гэты прафесійны і чалавечы абавязак з рэаліямі сённяшняга дня? Аб гэтым — гутарка нашага карэспандэнта М.Кузьміной з галоўурачом Вілейскай стаматалагічнай паліклінікі Мікалаем Васільевічам КУРЫЛОВІЧАМ.

— Усё, як вядома, пазнаецца ў параўнанні. Дык вось, давайце параўнаем узровень стаматалагічнай службы ў Беларусі і суседніх краінах далёкага замежжа...

— Я не хачу параўноўваць па ўсіх параметрах. Гэта будзе доўга і крыўдна для нас. Але пра адзін хачу сказаць. Нашымі пламбіровачнымі матэрыяламі ўжо пяцьдзесят год нідзе не карыстаюцца, нават у Польшчы.

— І там, напэўна, так хутка не "з'ядаюць" пломбы?

— Так. Цывілізаваны свет карыстаецца пламбіровачнымі матэрыялами чацвёртага пакалення. Яны цвярдзеюць пад уздзеяннем святла. Тое ж і ў пратэзнай справе. За мяжой выкарыстоўваецца металакераміка.

— Гэта тыя бліскучыя, раўнюткія зубы, якія мы бачым у эстрадных артыстаў?

— Гэта не выключана. Толькі абсалютнай большасці з нас падобная раскоша не па кішэні. Патрэбны спецыяльныя ўстаноўкі, якія каштуюць вельмі дорага. Тут не да раскошы. Мець бы элементарнае.

— Калі металакераміка нам, як кажуць, не свеціць, што вы разумееце пад элементарным?

— Добрае мясцовае абязбольванне, добрыя анестэтыкі, высакаабаротныя турбінныя ўстаноўкі. Апошнія мы маем, але боры старыя, зношаныя. Каб новыя набыць, няма сродкаў. Сябе мучым і хворых.

— Вы загаварылі пра анестэзію. У некаторых платных клініках нават лячэнне іншы раз праводзяць пры мясцовым абязбольванні...

— А вы лічыце такі падыход негуманным? Рух дабрачыннасці, шырока развіты на Захадзе, — хіба гэта не імкненне падзяліцца накопленым багаццем? У грамадстве роўных магчымасцей не можа існаваць матэрыяльнай роўнасці. Гэта непрывычна ўсведамляць, але так яно ёсць. Грамадскі прадукт абмежаваны. І калі хтосьці адхапіў ад агульнага пірага большы кавалак, другому застаецца менш.

— Гэта відавочна. Цяпер давайце крыху памарым. Былі б у бюджэце сродкі, разумна неабмежаваныя. Якім вы ўяўляеце ў такім выпадку стан гарадской стаматалагічнай службы?

— Для Вілейкі хацеў бы пабудаваць невялікую, узведзеную па тыпаваму праекту паліклініку. Хацеў бы, каб пратэзную гаспадарча-разліковую службу пазбавілі ад рабаўнічых падаткаў. Сёння мы плацім 51 працэнт ад прыбытку. Тады б можна было гаварыць аб сучасных матэрыялах для лячэння і пратэзавання, аб нармальнай заработнай плаце. А на самую бліжэйшую перспектыву ідэальны варыянт — гэта паўтара мільёна рублёў у новых цэнах. Яны патрэбны для пратэзавання. Калі мы тэрмінова не закупім патрэбны матэрыял, вытворчасць спыніцца.

— Вы нічога не сказалі пра кадры. Можа, хоць тут без праблем?

— Вы маеце рацыю. Штаты ў нас укамплектаваны, прычым — маладымі спецыялістамі. Наша паліклініка — база для інтэрнатуры. Таму мы маем магчымасць самі падбіраць сабе работнікаў. За апошнія два гады поўнасцю ўкамплектавалі горад, цяпер дапамагаем раёну. Праблема адна: найчасцей да нас ідуць дзяўчаты. Паглядзіш у ВНУ: сярод будучых стаматолагаў каля трэці — мужчыны. Але ў правінцыю яны чамусьці не едуць. А жанчыны — гэта замужжа, дэкрэтныя водпускі, праблемы з дзіцячымі хваробамі. Раней усё гэта кампенсавалася здзельнай аплатай працы. Спецыялісты працавалі на паўтары-дзве стаўкі. І практычна кожны хворы без праблем мог атрымаць неадкладную дапамогу. З першага чэрвеня з-за адсутнасці грашовых сродкаў механізм гэты пахаваны. Усіх пасадзілі на голую стаўку. Таму зноў стаў дзейнічаць папярэдні запіс, з"явілася напружанасць у рабоце.

— Што б вы маглі сказаць наконт дынамікі росту стаматалагічных захворванняў?

— Наконт росту вы таксама маеце рацыю. Я ў стаматалогіі дваццаць год. А іншы раз не маем навакаіну на аперацыю па выдаленню зуба. Разбаўляем вадой. І эфект — больш псіхалагічны.

— Мы пакутуем ад таго, што апусцела база медабсталявання? Медыкаменты — тавар, нявыгадны для вытворцаў?

— Не ў тым справа. Сёння адна праблема — грошы. Са стварэннем камерцыйных структур узнікла магчымасць больш таннага набыцця медыкаментаў. Але... Мяркуйце самі: для больш-менш нармальнай работы паліклінікі патрэбна штомесяц мець 12 мільёнаў рублёў. А мы з пачатку года атрымалі... тры /па старых цэнах/. Як жывём? Падбіраем старыя запасы.

— Вы бачыце выхад?

— Пакуль нас будуць фінансаваць ТМА і раённы бюджэт, нічога, напэўна, не вырашыцца.

Наконт выхаду. Праблема можа быць вырашана ў двух аспектах: рабіць стаматалогію альбо страхавой, альбо платнай. Дарэчы, у некаторых паліклініках хворыя ўжо аплачваюць кошт пламбіровачнага матэрыялу.

— Вілейка не спрабавала ўкараніць у сябе гэты вопыт?

— З першага верасня ў паліклініцы працуе кабінет платнага лячэння зубоў. З дазволу райвыканкома ён функцыяніруе пакуль як эксперыментальны. Цэны для людзей сярэдняга дастатку ўвогуле прымальныя. Так, лячэнне карыесу без кошту пламбіравання абыходзіцца для кліента ў тысячу рублёў. Кошт пламбіровачнага матэрыялу вагаецца ў межах ад пяці да трохсот дванаццаці рублёў /сярэбраны сплаў/.

— Кабінет існуе паралельна з платным, у паліклініцы па- ранейшаму ёсць бясплатнае лячэнне. Мусіць, хворы не вораг свайму кашальку... Не можаце ж вы працаваць з рознымі меркамі падыходу...

— Падыход адзін. Але ў платным кабінеце мы можам рэкамендаваць больш якасны матэрыял і інструментарый. Калі гэтая форма ўкарэніцца, зможам нешта набыць і для астатніх кабінетаў.

— Багаты будзе лячыць беднага?

— Захворваемасць павялічваецца катастрафічна. Гэта звязана і з незахаваннем патрабаванняў гігіены, і з нясвоечасовым пратэзаваннем. Ці заўсёды тут вінаватыя хворыя? Раней паста каштавала капейкі, цяпер... Раней на пратэзаванне былі чэргі, цяпер жа адпуджваюць цэны. А якасць харчавання...

— Ну, з гэтымі праблемамі яшчэ доўга не справіцца. І паколькі ўжо выдалася такая магчымасць, дайце, калі ласка, нашым чытачам некалькі парад наконт прафілактыкі стаматалагічных захворванняў.

— Амерыкі я вам не адкрыю. Пасты лепш выкарыстоўваць імпартныя. Зубны парашок можна, але не часцей аднаго-двух разоў у месяц. Прывучайце дзяцей чысціць зубы...

— Ну а які стан зубоў у членаў сям"і галоўнага стаматолага горада?

— У нас з жонкай усе зубы на месцы, праўда, не без пломбаў. Малодшая дачка, ёй шэсць год, не ведае, што такое бармашына. У двух старэйшых сыноў зубы практычна здаровыя, хоць некалькі з іх давялося падлячыць...

— Ну што ж, пажадаем вам і далей не ведаць зубнога болю...

— Вам і вашым чытачам — таксама.

Вялікія праблемы правінцыяльнай паліклінікі. Магчыма, не было б вострай неабходнасці ў іх абмеркаванні, калі б яны насілі лакальны характар. Няхай бы мясцовыя ўлады і вырашалі, пакутаваць людзям ад зубнога болю ці не, але, як бачым, справа не ў нежаданні кіруючых органаў праявіць высакародства, а ў адсутнасці матэрыяльнай базы з-за непамерна высокіх цэн і падаткаў. Безумоўна, нам могуць прапанаваць аплачваць паслугі службы з уласных кішэняў. Але ці зможам мы, пацыенты, кампенсаваць усе выдаткі? Не трэба забывацца на наш жыццёвы ўзровень. Таму праблема лячэння зубоў — справа дзяржаўная, як, дарэчы, і ўсе астатнія, звязаныя з аховай здароўя. Пакуль жа мы плывём па волі хваляў. Вось толькі куды?

МІНСКАЯ ХРОНІКА

ДЗЕНЬ МАЦІ

Мінгарвыканком падтрымаў ініцыятыву жанчын Мінска правесці 14 кастрычніка Дзень маці. Напярэдадні гэтай падзеі прадугледжаны шэраг мерапрыемстваў. Гэта вечар "Мір дому твайму", сустрэча ў клубе "Баявыя сяброўкі", вечар "Запалі, маці, свечку", прысвечаны ахвярам афганскай вайны, і іншыя.

ХІРУРГІ СУПРАЦОЎНІЧАЮЦЬ

Пры Мінскай абласной бальніцы плённа працуе калектыў урачоў Цэнтра мікрахірургіі, які ўзначальвае Уладзімір Падгайскі. Сам ён неаднаразова выязджаў для абмену вопытам у Германію, а цяпер прымаў нямецкага прафесара Экерхарда Фаубеля. Разам яны правялі некалькі складаных аперацый.

НА ЛЮБЫ ГУСТ

Звыш двухсот відаў шпалер экспануецца на выстаўцы-продажы, якая да 15 кастрычніка працуе ў гандлёвым доме "Славія" па вуліцы Казінца ў Мінску. Гэта прадукцыя сусветна вядомай нямецкай фірмы "Крэацыён", якая карыстаецца вялікім попытам не толькі на Еўрапейскім кантыненце, але і ў ЗША, Японіі і іншых краінах.

ПРЫНЯЛІ ПРЫСЯГУ

У Акадэміі міліцыі Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь каля шасцісот першакурснікаў прынялі прысягу. Тут, дарэчы, адкрыты новы факультэт — следча-экспертны, дзе будуць рыхтавацца спецыялісты не толькі для органаў унутраных спраў, але і для Міністэрства абароны.

ДАСЛЕДУЮЦЬ СПЕЦЫЯЛІСТЫ

Учора ў Мінску пачаўся міжнародны семінар па праблемах нераспаўсюджвання зброі масавага знішчэння. У ім прымаюць удзел многія вядомыя вучоныя, эксперты і прадстаўнікі ўрадавых структур з краін блізкага і далёкага замежжа.

ПАНІХІДА ПА ЗАБІТЫХ

У мінскім Свята-Петра-Паўлаўскім саборы па ініцыятыве Славянскага сабора "Белая Русь" прайшла паніхіда па нявінна забітых у час крывавых падзей у Маскве восенню мінулага года.

Спасылаючыся на прэсслужбу Славянскага сабора "Белая Русь", Белінфарм паведамляе, што партыя звярнулася да Дзяржаўнай думы Расіі з просьбай матэрыяльна дапамагчы сем"ям загінуўшых.

БАГЕМСКАЕ ШКЛО

У Мінску праведзены шэраг мерапрыемстваў пад знакам Чэшскай Рэспублікі. Прыцягнула ўвагу наведвальнікаў выстаўка "Багемскае шкло", арганізаваная беларускай фірмай "Альянс-90" і чэшскімі партнёрамі. На ёй сваю прадукцыю прапанавалі 140 заводаў гэтай краіны. Гэта посуд, сервізы, падарункавыя наборы, многія з якіх зроблены ў адзінкавых экземплярах.

ПА АБАНЕМЕНТАХ

Некалькі абанементаў на канцэрты распаўсюдзіла Беларуская дзяржаўная філармонія. У бліжэйшыя тры дні па абанементах "Новыя імёны" і "Юныя таленты" ў канцэртах-лекцыях для вучняў горада выступяць студэнты Акадэміі музыкі і навучэнцы Рэспубліканскага музычнага ліцэя.

СУСТРЭЧЫ "НА РОСТАНЯХ"

Як стала вядома БелаПАНу, сёння аднаўляе сваю работу мінскі клуб творчай інтэлігенцыі "Сустрэчы "На ростанях".

Новы сезон пачынаецца як працяг фестывалю "Кіно і час", прысвечанага 70-годдзю нацыянальнага кінематографа. Будуць паказаны новыя кінастужкі, а таксама фільм "Лясная быль", зняты ў 1926 годзе рэжысёрам Юрыем Тарычам.

Падрыхтаваў Павел ЖУРБА.

Саўгас-аграфірма "Стара-Барысаў" Барысаўскага раёна — прыгарадная гаспадарка. Яна спецыялізуецца на вырошчванні агародніны. Рабочыя і спецыялісты тут валодаюць багатым вопытам агародніцтва, а таму пастаянна атрымліваюць высокія ўраджаі вітаміннай прадукцыі, што дазваляе саўгасу забяспечваць ёю не толькі барысаўчан, але і жыхароў многіх іншых гарадоў вобласці і рэспублікі.

Вось і сёлета, нягледзячы на летнюю спёку, на палетках гаспадаркі вырасла нядрэнная агародніна. Ужо рэалізавана амаль двум дзесяткам раёнаў рэспублікі звыш 400 тон ранняй капусты. Цяпер тут убіраюць сталовыя буракі, а на палетках чакаюць сваёй чаргі яшчэ каля трох тысяч тон позняй капусты, морква, некаторыя іншыя агародныя культуры. Аднак пры сустрэчы з дырэктарам саўгаса-аграфірмы Г.І. Куляшовым я не ўбачыў на яго твары ні радасці, ні задавальнення. Хутчэй, наадварот, у вачах кіраўніка была занепакоенасць і трывога. А прычыну я зразумеў пасля размовы.

■ Б'ём трывогу

ВАЙНА Ў КАПУСЦЕ

Атакі на цыбулю з морквай працягваюцца

— Калі нашы кіраўнікі гавораць пра зніжэнне дабрабыту людзей, то часцей за ўсё бяруць за аснову спад вытворчасці, — пачаў Георгій Іванавіч. — Пры гэтым адзначаецца зніжэнне вытворчасці малака, мяса, збожжа ў разліку на душу насельніцтва. Ёсць у гэтым як аб"ектыўныя, так і суб"ектыўныя прычыны. Але мяне здзіўляе той факт, што не бярэцца пад увагу трывожная тэндэнцыя падзення вытворчасці, а гэта значыць і спажывання агародніны. А я б пачынаў аналіз менавіта з гэтай галіны, бо апошнім часам узровень зніжэння вытворчасці агародніны дасягае 30 працэнтаў. І гэта пры тым, што калі гадоў пяць назад па ўзроўню вытворчасці і спажывання малака і мяса мы набліжаліся да ЗША і іншых развітых краін свету, то па агародніне значна адсталі. Цяпер жа становішча яшчэ горшае. Прытым важнейшую ролю ў зніжэнні аб"ёмаў вытворчасці агародніны адыгрываюць суб"ектыўныя фактары.

На мой погляд, апошнім часам агародніцтва і ў вобласці, і ў рэспубліцы апынулася на задворках. Развіццё гэтай галіны пушчана на самацёк, аддадзена на водкуп агародніцкім гаспадаркам. Насенняводства зведзена да нуля, а менавіта з гэтага і пачаўся распад галіны. Іншымі словамі, з самога яе зародка. І хаця па-ранейшаму існуюць структуры, якія павінны займацца забеспячэннем гаспадарак насеннем, аднак рэальнай дапамогі ад іх мы не адчуваем, таму вымушаны каля 80 працэнтаў насення купляць за межамі нашай рэспублікі. І гэта толькі адзін бок справы, а ёсць яшчэ і іншыя.

Я падтрымліваю імкненне Прэзідэнта рэспублікі павысіць патрабавальнасць да кіраўнікоў. Але пры гэтым нельга забываць простую ісціну: перш чым штосьці патрабаваць ад чалавека, трэба стварыць яму хоць мінімальныя ўмовы для нармальнай работы. Я маю на ўвазе перш-наперш абарону гаспадарак-вытворцаў ад зладзеяў.

Гістарычна склалася так, што агародніцтвам займаюцца пераважна прыгарадныя гаспадаркі, паколькі тут менш выдаткаў на транспартаванне гатовай прадукцыі да магазіннага прылаўка. Аднак гэтая рэальная выгада ад блізкага суседства з горадам апошнім часам абярнулася бядой. Я нават не ведаю, з чым параўнаць тую дзікую сітуацыю, у якой апынулася сёння гаспадарка. Дарэчы,аб падобным становішчы агародніцкіх гаспадарак Мінскага і Смалявіцкага раёнаў "Мінская праўда" ўжо расказвала на сваіх старонках. Дык вось, мяне больш за ўсё здзіўляе тое, што на гэтыя негатыўныя факты няма ніякай рэакцыі. Ніхто з кіраўніцтва не звяртае ўвагі на тое, што апошнім часам менавіта па гэтай прычыне многія гаспадаркі значна скарацілі плошчы пад агароднымі культурамі, а некаторыя наогул перасталі іх вырошчваць. Вось і мы вымушаны былі адмовіцца ад вырошчвання цыбулі, некаторых іншых культур. Іншага выйсця ў нас проста не было.

Давайце разам паразважаем. Хіба можа гаспадарка, якая мае каля паўтары тысячы гектараў зямлі, трымаць кругласутачна на дзяжурстве для аховы сваіх палеткаў ад набегаў зладзеяў 10 аўтамашын і 20 чалавек? Хіба гэта наша задача?.. І вось калі на полі заставалася каля гектара ранняй капусты, мы задумаліся над тым, ці не выгадней будзе спасвіць капусту каровамі, чым плаціць за яе ахову шасці вартаўнікам. Хіба ж гэта не пытанне для кіраўнікоў дзяржавы?

У сувязі з гэтым нельга не засяродзіць увагу яшчэ на адным парадоксе. Калі мы абмяркоўваем з галоўным аграномам чарговы план сяўбы агародных культур, то ў першую чаргу ўлічваем, куды зладзеям не так зручна будзе даехаць. Другі важнейшы клопат — як там лепш арганізаваць ахову палеткаў. Стараемся скласці план сяўбы па тэрмінах пасяўвання культур так, каб на полі пастаянна знаходзіўся вартаўнік. Інакш не набярэшся людзей для аховы. А такія паняцці, як найлепшы папярэднік, рэшткі пажыўных рэчываў у глебе і іншыя патрабаванні агратэхнікі адыходзяць, на жаль, на другі план. Я як аграном цудоўна разумею, да чаго можа прывесці падобны метад гаспадарання на зямлі, які прымяняўся хіба што ў эпоху сярэднявечча. Але ў сённяшняй сітуацыі нічога лепшага не можам прыдумаць.

Нас вельмі хвалюе яшчэ адна немалаважная праблема: абсалютная безабароннасць кіраўніка, спецыялістаў і вартаўнікоў, якія ноччу дзяжураць на саўгасных палетках. Часам нават складваецца ўражанне, што, можа, наўмысна не прымаецца ніякіх законаў у нашу абарону, каб мы былі паціху задушаны гэтай злачыннай навалай. Мы па сутнасці з голымі рукамі вымушаны лавіць зладзеяў, якія з нажамі, а часам і з сякерамі "гаспадараць" на саўгасных палетках. Калі іншы раз затрымліваеш злодзея, то да прыезду работнікаў міліцыі ад яго наслухаешся столькі абраз ды пагроз, што міжволі задумаешся: а навошта табе ўсё гэта выслухоўваць, калі дзяржава не можа абараніць таго, хто яе мацуе і корміць? Некаторыя вадзіцелі нават баяцца ехаць на начное дзяжурства на поле, каб пасля зладзеі ім не адпомсцілі.

Я нярэдка задаю сабе пытанне: чаму радавому супрацоўніку міліцыі дазволена мець пісталет, а кіраўніку, спецыялістам гаспадарак гэта забараняецца? Можа, я ўпадаю ў крайнасць, але, думаю, многія пагодзяцца з тым, што ў незвычайных умовах павінны прымацца і незвычайныя меры. Пакуль жа ніякіх мер не прымаецца, як быццам у нас усё ў парадку. Нават пасведчанні грамадскіх інспектараў міліцыі для спецыялістаў ніяк не можам выбіць у райаддзеле вось ужо другі год. Напачатку запатрабавалі прадставіць характарыстыкі, фотакарткі, а цяпер кажуць, што няма чыстых бланкаў...

Вельмі здзіўляе тое, што за ўкрадзены ў магазіне качан капусты злодзей нясе заслужанае пакаранне, а за зрэзаны на полі — надта рэдка. Іншы раз ахова ловіць зладзеяў, што прыязджаюць красці на ўласных аўтамабілях, але я не памятаю выпадку, каб у кагосьці з затрыманых канфіскавалі аўтатранспарт. І хіба справядліва, што штраф за праезд па гарадскім газоне намнога перавышае пакаранне за язду па саўгасных палетках?

Кіраўнікоў гаспадарак часта вінавацяць за тое, што разукамплектоўваецца дзяржаўная тэхніка. Але ж дзяржава сама стварыла для гэтага спрыяльныя ўмовы. Дазволена свабодная купля-продаж каляровых металаў, таму і крадуць зладзеі ўсё, што з гэтых металаў зроблена. У самую спёку яны вывodзілі са строю палівачныя ўстаноўкі "Фрэгат", знімаючы з іх бронзавыя помпы. І нахабнасці зладзеяў няма мяжы. Быў выпадак, калі адну з такіх помпаў укралі літаральна з-пад носа ў вартаўніка і міліцыянера, якія ноччу дзяжурылі ў полі. А той самы "Фрэгат" цяпер каштуе каля мільярда рублёў.

Сёлетні засушлівы год паказаў, што ў спецыялізаваных гаспадарках нават пры неспрыяльным надвор"і можна атрымліваць стабільныя ўраджаі агародніны, паколькі там ёсць неабходная тэхніка, талковыя спецыялісты. Але ім патрэбна дзяржаўная падтрымка. Інакш пад барабанны бой ды прыгожыя размовы можам застацца наогул без агародніны.

Запісаў Мікалай ЧАЛЕЙ.

20 гадоў працуюць на птушкафабрыцы "Дубаўляны", што ў Мінскім раёне, Сцяпан Іванавіч і Валянціна Мікалаеўна Пляwакі. Ён — аператар па абслугоўванню тэхналагічнага абсталявання, за ім замацаваны тры птушнікі, яна — вырошчвае птушку з сутачнага ўзросту да 120 дзён.

— Усе працэсы ў птушніку механізаваны, — зазначае жанчына. — Цяпер я даглядаю 36 тысяч пагалоўя.

— Не надакучае быць побач з мужам і дома, і на рабоце? — вырашылі пацікавіцца.

— Разам прызвычаіліся працаваць, — гаворыць Валянціна Мікалаеўна. — Асобна было б цяжка. Муж дапамагае ва ўсім.

Варта паглядзець на здымак, каб пераканацца, што гэтыя людзі сапраўды шчаслівыя.

Фота Аляксандра РУЖЭЧКІ.

■ Адным абзацам

І ў Высокай, і ў Вялікай Ліпах

У калгасе "17 верасня" Нясвіжскага раёна, нягледзячы на эканамічныя цяжкасці, увесь час нешта будуецца, абнаўляецца. Вось толькі некаторыя прыклады.

Хутка будаўнікі здадуць у эксплуатацыю два аднакватэрныя дамы ў вёсцы Круты Бераг.

* * *

Прыкметна абнавіліся сельскі клуб і брыгадны домік у Вялікай Ліпе. Фасады будынкаў набылі новы колер. Цяпер на іх прыемна паглядзець. А ў Высокай Ліпе адрамантавана лазня. Будуюцца 32 хлявы для гаспадарчых патрэб жыхароў шматпавярховага дома.

* * *

За кошт гаспадаркі пракладваецца цеплатраса ў мясцовую дзесяцігодку. Да пачатку ацяпляльнага сезона работы плануецца завяршыць.

* * *

Рухаюцца наперад і вытворчыя справы ў гаспадарцы. На ферме ў Еськавічах зроблены адводны канал. У Крутым Беразе ўзведзена новая малочнатаварная ферма на 400 галоў. Тэрыторыя вакол яе заасфальтавана, пастаўлена бетонная агароджа. У хуткім часе ферма пачне працаваць. У тым жа Крутым Беразе пабудаваны два арачныя склады для захоўвання сельскагаспадарчай тэхнікі.

Раіса ХВІР. Нясвіжскі раён.

"Рука Масквы" вяртае памяць

Калі маскоўскі пенсіянер Аляксандр Рыгоравіч Ралько, ураджэнец вёскі Падлошыца Слуцкага раёна, выйшаў на заслужаны адпачынак, то стаў наведваць родныя мясціны як дачнік, балазе ў вёсцы застаўся бацькоўскі кут. З дзяцінства ведаў Аляксандр Рыгоравіч па расказах старажылаў, што ў лесе паблізу пасёлка Кучына ў 30-я гады праводзіліся масавыя расстрэлы ахвяр сталінскага генацыду. І сёння яшчэ вам раскажуць, як па начах вурчэлі маторы «чорных варанкоў» і з лесу чуліся стрэлы. Расстрэльвалі перш-наперш інтэлігентаў, затым так званых кулакоў, хто збег з Котласа і Салаўкоў, пазней, у 38-м годзе, — афіцэраў Чырвонай Арміі. Прывозілі са слуцкай акруговай турмы.

Задаўся мэтай Аляксандр Рыгоравіч увекавечыць тое месца. На свае асабістыя зберажэнні заказаў у цэху рытуальных паслуг двухметровы жалезабетонны помнік, на ім выбілі складзены самім пенсіянерам памінальны тэкст. На самай макаўцы пліты выбілі праваслаўны крыж.

І паставілі помнік узбоч шашы, што вядзе са Слуцка на Маскву. Хто ні праязджае — звяртае ўвагу, спыняецца, схіляе галаву ў павазе да соцень тысяч безыменных ахвяр таталітарызму.

Мне ўдалося даведацца, што толькі выраб помніка каштаваў А.Ралько 41,3 тысячы рублёў (у новым вылічэнні), а разам з выдаткамі на дастаўку, установку — яшчэ больш.

Нізкі паклон вам, Аляксандр Рыгоравіч!

Міхась ТЫЧЫНА.

■ Асабістая думка

Як цябе цяпер называць?

МАБЫЦЬ, ні ў адной з дзяржаў, акрамя нашай, няма гэткай нявызначанасці адносна ўжывання такой моўнай катэгорыі, як зваротак.

Да нядаўняга часу, як вядома, у афіцыйных зваротах ужывалася слова "таварыш". Нічога дрэннага, на маю думку, у гэтым не было і няма. Але вось распаўся Саюз, і чамусьці стаў знікаць такі зваротак. Некаторыя нават у дзяржаўных структурах пачалі пазбягаць слова "таварыш". У рэзалюцыях, афіцыйных дакументах іншы раз проста называюцца прозвішча і ініцыялы, а ў зваротах — нярэдка "паважаны" ці "шаноўны Іван Іванавіч" і г.д. Асобныя перайшлі на ўжыванне слова "пан" ці, па-руску, "господин".

А не так даўно дзесьці адкапалі слова "спадар". Мне здаецца, што ў рэчаіснасці ні першае, ні другое не прыжывецца. Такія звароты не адпавядаюць сучаснаму сацыяльнаму становішчу насельніцтва.

На маю думку, усё ж найбольш падыходзячым словам у афіцыйным звароце павінна быць "таварыш". Тым больш што і Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А.Р.Лукашэнка падаў у гэтай справе добры прыклад. На нядаўняй сустрэчы з прадстаўнікамі мясцовай улады ў сваёй прамове да прысутных звяртаўся са словам "таварышы".

Што ж датычыцца неафіцыйнага звароту, альбо проста калі патрэбна запытацца ці паклікаць каго-небудзь, то часцей за ўсё гэта гучыць так: гэй, мужчына, жанчына, дзяўчына, хлапец. Такі зварот больш падкрэслівае прыналежнасць асобы да адпаведнага полу. Нярэдка пры гэтым чалавек адчувае сябе няёмка, нават можа палічыць за абразу, асабліва калі да жанчыны ў гадах звяртаюцца як да дзяўчыны.

Не надта прыемны ў неафіцыйнай абстаноўцы і такі зварот, як "грамадзянін", "грамадзянка".

У многіх жа дзяржавах гэтая праблема вырашана. Там, скажам, у адпаведнасці з узростам ці сацыяльным становішчам чалавека адпаведны і зварот: сіньёра, пані, паненка, лэдзі і г.д. У нас жа не прыжылося ніякага добразычлівага, тактоўнага, не зняважлівага для чалавека звароткa. А гэта, між іншым, вельмі важкі элемент чалавечай культуры.

Я разумею, гэта не простае пытанне. Відавочна, яго не вырашыць указам ці пастановай прэзідэнта. Але ж у нас ёсць нямала навуковых устаноў, дзяржаўных структур, якія на аснове сацыялагічных даследаванняў ці гісторыка-этнічнага аналізу распрацавалі б рэкамендацыі, унеслі адпаведныя прапановы.

Ва ўсякім разе, пры высокай увогуле культуры і адукаванасці дарослага насельніцтва, неяк няёмка чуць і звяртацца да чалавека па палавой прыналежнасці альбо ўжываць афіцыйныя словы "грамадзянін", "грамадзянка".

І калі нельга заканадаўча ці нейкім нарматыўным актам замацаваць ужыванне ў неафіцыйных зваротах слова "таварыш", то, здаецца мне, афіцыйны зварот павінен быць нейкім чынам афіцыйна зацверджаны.

Мікалай ЯФІМЧЫК, жыхар г. Мінска.

■ В исполкоме областного Совета

КАКОЙ ЖЕ РЫНОК БЕЗ ТОВАРА

На очередном заседании исполкома областного Совета депутатов обсуждены проблемы насыщения потребительского рынка товарами и улучшения торгового обслуживания населения, а также ход выполнения плана по развитию производства непродовольственных товаров.

Отмечалось, что горрайисполкомы, Национальный и коммерческий банки, управление торговли, предприятия и ведомства, имеющие торговую сеть, недооценивают роль и значение торговли в насыщении рынка области товарами народного потребления, стабильности товарно-денежных отношений. Имеют место многочисленные факты перебоев в продаже товаров первой необходимости.

Установленный горрайисполкомами режим работы многих предприятий торговли и общественного питания не удобен для покупателей. Наблюдается сокращение продолжительности работы предприятий сферы обслуживания, закрытие их на два выходных дня. Свертываются самообслуживание, специализация и другие прогрессивные формы торговли. Неэффективно используются площади.

Сеть фирменных магазинов не отвечает предъявляемым требованиям в деле обеспечения образцовой торговли, изучения спроса, воздействия на промышленность по производству необходимого ассортимента и улучшению качества товаров. Многие из них используются для обеспечения своих работников производимыми или закупаемыми товарами в ущерб интересам других покупателей.

В ряде городов и районов области не принято должных мер к выполнению постановления Совета Министров Республики Беларусь от 2 июля 1993 г. №428 "Об упорядочении торговли водкой и другими спиртными напитками в Республике Беларусь", не соблюдаются правила их продажи, что приводит к алкоголизации населения, особенно несовершеннолетних.

Предоставленные исполкомам местных Советов права и возможность лицензирования торговой деятельности недостаточно используются ими для наведения порядка в работе торговых предприятий. В результате растет число злоупотреблений, нарушений, низка культура обслуживания. Все это приводит к справедливым жалобам со стороны граждан.

Утверждены мероприятия по насыщению потребительского рынка товарами. В частности, предусматривается поставка продукции торговым предприятиям без предварительной оплаты.

Производство непродовольственных товаров в общем объеме товаров народного потребления области занимает 36%, в объеме Республики Беларусь — около 10%. За январь-август текущего года темп роста по непродовольственным товарам составил 96,9%, что на 8,17 пункта больше января-июля текущего года, в том числе по группе товаров легкой промышленности — 59,9, или на 6 пунктов больше темпа за семь месяцев.

Товары для детей в области производят 14 предприятий республиканской собственности и 11 предприятий коммунальной собственности. В ассортименте преобладает продукция швейной промышленности для детей — около 25% от общего объема швейных изделий.

В процессе работы по реализации конверсионных программ и их финансовой поддержке освоено и продолжается освоение технически сложной продукции гражданского назначения в борисовском ПО "Экран" — 16 наименований, на молодечненском радиозаводе "Спутник" — 11 видов средств связи и 2 видов радиоаппаратуры. В плане производства молодечненского ПО "Электромодуль" на 1994 год заложено освоение более 30 видов новой продукции гражданского назначения, на заводе "Спутник" ведется подготовка к производству радиотелефонов, освоен выпуск радиоудлинителей телефонных линий, автомагнитол и других видов изделий.

В целях обеспечения предприятий области неткаными материалами, создания дополнительных рабочих мест для Солигорска концерном "Беллегпром" совместно с ПО "Беларуськалий" и ассоциацией "Ахинтем" (Российская Федерация) создано совместное предприятие по выпуску 9 млн. кв. м нетканых материалов в год на реконструируемых площадях производственного объединения "Беларуськалий".

Концерном "Промышленник" в перспективе к 1997 году планируется выпуск 198 тыс. штук трикотажных изделий с сохранением удельного веса изделий детского ассортимента.

В 1994 году на молодечненском радиозаводе "Спутник" начат выпуск автомагнитол РМ-30ICA для легковых автомобилей ВАЗ-2104... ВАЗ-2109.

Молодечненской фабрикой музыкальных инструментов освоен выпуск шезлонгов и наборов складной мебели "Автотурист", но в связи с отказом торгующих организаций от поставки данных видов продукции выпуск их прекращен. Детские качели предприятием не были освоены, так как заявок на их поставку от торговых организаций также не поступало.

Производственным объединением "Экран" освоены и серийно выпускаются для различных нужд жидкокристаллические индикаторы. Ведутся опытно-конструкторские работы по псевдоцветному индикатору и матричному экрану. Планируется начать их серийное производство в I-м квартале 1995 года.

На предприятиях машиностроительного комплекса и бывших отраслей оборонной промышленности из-за недопоставки комплектующих изделий снизилось производство некоторых традиционных для этих предприятий видов товаров: электрофенов, фотоаппаратов, радиоприемных устройств, электрокипятильников, электромиксеров и других.

Исполком областного Совета депутатов РЕШИЛ:

1. Концерну "Промышленник" (Метельский А.И.) разработать целевую программу на 1995—1997 годы по увеличению объемов производства и расширению ассортимента трикотажных и швейных изделий, при этом особое внимание уделить изделиям для детей.

2. Управлению торговли (Гукайло В.Ф.), облпотребсоюзу (Боровой Е.П.) произвести заказ на Молодечненской фабрике музыкальных инструментов на поставку в торговую сеть области наборов мебели "Автотурист", детских качелей, шезлонгов, кемпинговой мебели и других товаров.

3. Просить концерн "Беллегпром" ускорить выделение валютных средств Борисовскому заводу пластмассовых изделий для приобретения оборудования по производству колодок и деталей низа обуви.

4. Комитету экономики (Подгурский Л.Ф.), финансовому управлению (Зайцев П.К.) ежегодно при разработке программы экономического развития и формирования бюджета предусматривать средства на частичное финансирование проектов развития производства важнейших видов товаров народного потребления.

5. Рекомендовать управлению торговли (Гукайло В.Ф.), облпотребсоюзу (Боровой Е.П.) совместно с исполкомами местных Советов депутатов проработать вопрос о передаче в установленном порядке предприятиям, производящим товары народного потребления, ряда магазинов.

6. Управлению внешнеэкономических связей, развития предпринимательства и конкуренции (Бургун В.И.) совместно с комитетами, управлениями и отделами облисполкома, учитывая сложность экономического положения области, трудности в оценке тенденции его изменения в условиях либерализации цен, наличие проблем с материально-техническим обеспечением и в кредитно-денежных отношениях, систематически анализировать состояние производства с учетом постановления Совета Министров Республики Беларусь от 21 апреля 1994 года №268 "О развитии и мерах государственной поддержки производства важнейших видов непродовольственных товаров народного потребления в 1994—1997 годах".

Рекомендовать аналогичную работу проводить исполкомам местных Советов депутатов.

7. Управлению торговли (Гукайло В.Ф.), облпотребсоюзу (Боровой Е.П.) производить оплату предприятиям концерна "Промышленник" за поставленную продукцию в течение 5—7 банковских дней.

8. Контроль за выполнением настоящего решения возложить на управление внешнеэкономических связей, развития предпринимательства и конкуренции (Бургун В.И.).

■ Дзень рэспублікі

КРОК ДА МІЖНАРОДНАГА ПРЫЗНАННЯ

Канстытуцыйны суд Рэспублікі Беларусь прыняты ў састаў Савета канстытуцыйных судоў Еўропы ў якасці асацыіраванага члена. За гэтае рашэнне члены савета галасавалі аднагалосна.

Аб гэтым карэспандэнту Белінфарма паведаміў суддзя Канстытуцыйнага суда Беларусі Міхаіл Пастухоў, які вярнуўся з Будапешта, дзе ён удзельнічаў у рабоце падрыхтоўчай нарады да дзесятай канферэнцыі еўрапейскіх канстытуцыйных судоў.

Уступленне ў такое аўтарытэтнае супольніцтва — гэта, на думку ўдзельнікаў нарады, не проста фармальны акт, а міжнароднае прызнанне Беларусі. Яно адкрывае Канстытуцыйнаму суду рэспублікі магчымасць удзельнічаць ва ўсіх нарадах і канферэнцыях, вывучаць вопыт работы калег з еўрапейскіх краін, публікаваць інфармацыю аб сваёй дзейнасці і г.д.

Прадстаўнікі Беларусі атрымалі час да мая 1996 года, калі адбудзецца дзесятая канферэнцыя, плённа папрацаваць, каб на ёй заявіць аб прыняцці Канстытуцыйнага суда Рэспублікі Беларусь ужо ў якасці паўнапраўнага члена аўтарытэтнай міжнароднай арганізацыі. Дарэчы, высокі статус канстытуцыйных судоў на кантыненце пацвярджае той факт, што прадстаўнікі дэлегацый ад 21-га Канстытуцыйнага суда Еўропы былі прыняты Прэзідэнтам Венгерскай рэспублікі.

ПЛЮС ДЗІЦЯЧЫЯ КАЛГОТКІ

Дэфіцытныя цяпер дзіцячыя калготкі ўзяліся выпускаць магілёўскія хімікі. У аб"яднанні "Хімвалакно" створаны спецыяльны ўчастак, дзе асвоена вытворчасць гэтых тавараў. Вязальныя машыны тут пакуль працуюць у дзве змены, але з павелічэннем попыту калектыў здольны нарасціць вытворчасць. Ужо ў кастрычніку новая прадукцыя паступіць у магазіны. Яна прызначана для школьнікаў малодшых і сярэдніх класаў. Выраблябцца калготкі з бавоўны з дабаўленнем поліэфірнага валакна ўласнай вытворчасці.

Застаецца толькі дадаць, што магілёўскія хімікі імкнуцца не страціць ранейшы ўзровень вытворчасці тавараў народнага спажывання, нягледзячы на эканамічныя праблемы. Выпускаюць іх звыш сарака назваў ці, як гаварылі ў дапербудовачны час, больш чым на кожны рубель фонду заработнай платы ў вартасным выражэнні. Для рэалізацыі прадукцыі прадпрыемства мае шэсць уласных фірменных магазінаў.

ДЗЯТЛАЎСКІЯ ГРАЗІ НЕ ГОРШЫЯ ЗА КІСЛАВОДСКІЯ

Лячэбным гразям лепшых курортаў былога Саюза не ўступаюць сапрапелевыя адклады, здабыча якіх пачалася на возеры Дзікае паблізу ад Дзятлава. Багатыя на арганічныя рэчывы і мікраэлементы, пасля адпаведнай апрацоўкі яны выкарыстоўваюцца для лячэння хвароб апорнарухальнага апарату, гінекалагічных і іншых хвароб у санаторыі "Радон", які адкрыўся нядаўна каля райцэнтра. Для іх здабычы створаны вытворчы ўчастак, выдзелены спецыяльны транспарт для перавозак. Пасля вырабу абсталявання для расфасоўкі сапрапеляў у поліэтыленавыя пакеты прапануецца наладзіць іх дастаўку ў іншыя санаторыі рэспубліканскага аб"яднання "Белміжкалгасздраўніца", у падпарадкаванні якога знаходзіцца "Радон", а таксама ў бальніцы, паліклінікі, аптэкі.

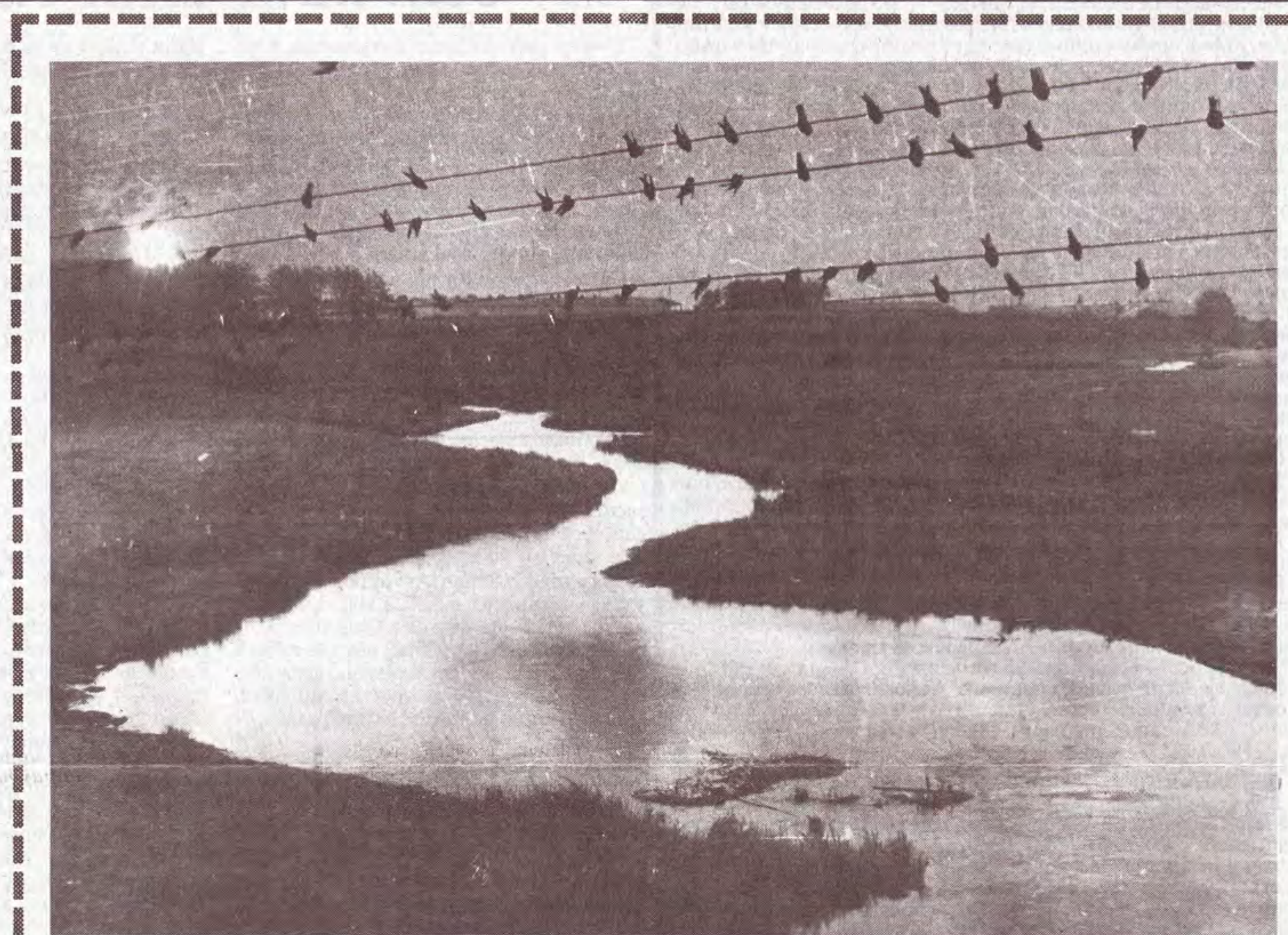
НЕ ВАРТА СПЯШАЦЦА

Стаць акцыянерным таварыствам вырашылі ў полацкім вытворчым аб"яднананні "Шкловалакно". Але, каб у спешцы не нарабіць памылак, змяняць форму ўласнасці тут пачалі паступова. У час падрыхтоўчай работы складаецца структура, праводзяцца кансультацыі ў органах, якія кіруюць дзяржмаёмасцю, фарміруюцца праекты статутных дакументаў. Але само пытанне аб прыватызацыі будзе канчаткова вырашана толькі пасля абмеркавання яго на канферэнцыях працоўных калектываў падраздзяленняў аб"яднання.

ЯШЧЭ АДНА АХВЯРА СНІДу

Вось і да Брэсцкага раёна дакаціўся трывожны звон. Тут выяўлены першы хворы на СНІД. Дваццацішасцігадовы Н. адчуў недамаганне і здаў кроў на аналіз. Заключэнне медыкаў было сумнае: сіндром набытага імунадэфіцыту. Сам хворы адпраўлены ў Мінск, а ўрачы цяпер з апаскай чакаюць, калі да іх прыйдуць яго партнёркі або партнёры.

БЕЛІНФАРМ.

Саната.

Фота Рыгора КАДЗЕТА.

■ Энтузіясты

ГАСПАДАР ЛЕСУ

Б.І.Аксіневіч у лясной гаспадарцы раёна працуе ўжо 33 гады. Быў участковым, памочнікам ляснічага ў Шацкім лясніцтве. А ў 1972 годзе сам узначаліў Вецярэвіцкае лясніцтва. Цяпер гэты калектыў — адзін з лепшых не толькі ў лясгасе, але і ў вобласці. Слова — Браніславу Іванавічу.

— Задаволены, што звязаў свой лёс з лясной гаспадаркай, як і тым, што здолеў прывіць любоў да прафесіі лесавода і свайму сыну Аляксандру. Ён працуе майстрам лесу ў нашым калектыве. Ну а ў тым, што сын прадоўжыць бацькаву справу, у мяне няма сумнення — сёлета ён паступіў на вучобу завочна ў Полацкі лясны тэхнікум.

Сёння быць кіраўніком калектыву вельмі і вельмі складана. Хто, як не ён, абавязаны не толькі арганізаваць рабочы працэс, але і забяспечыць людзей усімі неабходнымі сродкамі, матэрыяламі. Ва ўмовах крызісу, разбалансаванасці эканамічных і дзелавых сувязей, інфляцыі і дарагоўлі наладзіць бесперабойную вытворчасць цяжка. Кіраўніку ж трэба клапаціцца і аб тым, каб людзі пастаянна мелі занятак, які дае ім сродкі на пражыццё. Калі пэўная катэгорыя работнікаў знаходзіцца на акладзе, то ёсць і такія, хто заняты на здзельнай працы. Ім давай работу — і ўсё. І няхай у цябе, лясніччага, баліць галава, як даставіць паліўна-змазачныя матэрыялы, неабходныя запчасткі.

Нягледзячы на складанасці, выкручваемся, выконваем даведзеныя планы як па санітарнай высечцы, так і па высечках догляду, нарыхтоўцы дзелавой драўніны. Дарэчы, на ўсё гэта сёлета нам адпушчана 40 гектараў лесу, з якіх трэба нарыхтаваць 1.500 кубаметраў драўніны. А яшчэ трэба праводзіць комплекс работ па пасадцы маладога лесу. Дык вось, заклалі яго на плошчы 29 гектараў, у тым ліку на 22 гектарах — па гарэльніку. У наступным годзе ўзновім лес, які пацярпеў ад пажараў поўнасцю, засталося зрабіць гэта на 12-гектарнай плошчы.

А людзі ў нас працавітыя, улюбёныя ў сваю справу. За нашым лясніцтвам замацавана 6.200 гектараў лясных насаджэнняў. Праўда, ёсць і чыстыя ўчасткі зямлі. Абслугоўваюць масіў 12 леснікоў, абход у кожнага па 550—600 гектараў. Адзін з лепшых у нашым калектыве ляснік Аляксандр Нічыпаравіч Місько. Чалавеку ўжо за 60 гадоў, атрымлівае пенсію, але працягвае працаваць. Добра зарэкамендавалі сябе і леснікі Станіслаў Якаўлевіч Гулякевіч, Леанід Віктаравіч Парэчын.

Акрамя лесаводства займаемся і пабочнай дзейнасцю. У лясніцтве маецца пчалапасека на 160 вуллёў. Сёлета пчаласем"і далі тону мёду. Ёсць чалавек, які даглядае пасеку. Практыкуем вандроўку крылатых зборшчыкаў мёду. Для гэтай мэты непадалёку ад вёскі Вяркалы пасеялі на трохгектарнай плошчы спецыяльную меданосную культуру, якая называецца фацэлія. Вось з яе суквецця пчолы пераважна і бралі нектар.

Пакрысе займаемся і земляробствам. У прыватнасці, сёлета сеялі збожжавыя культуры на плошчы 4,5 гектара, з якіх гектар займаў ячмень, астатняе — авёс. Гэта і не выпадкова, бо ў лясніцтве трымаем чатырох коней, якіх трэба карміць. Частку зерня прададзім, частку выкарыстаем для падкормкі дзічыны ўзімку. Рыхтуем і сена, балазе палян, узлескаў, дзе расце трава, багата. І з усім гэтым аб"ёмам работ спраўляемся ўласнымі сіламі.

Запісаў гутарку Мікалай ГРЫГАРОВІЧ.

Пухавіцкі раён.

■ Статыстыка сведчыць

ГАНАРОВАЕ ЛІДЭРСТВА

Па большасці пазіцый вытворчасці важнейшых відаў харчовых тавараў Беларусь сярод дзяржаў Садружнасці займае ганаровае першае месца. У працэнтах да аналагічнага перыяду мінулага года ў нас атрымана 84 працэнты мяса, 85 працэнтаў масла, 149 працэнтаў алею, 101 працэнт цэльнамалочнай прадукцыі і 274 працэнты цукру-пяску. Дарэчы, па трох апошніх пазіцыях гэта самы высокі паказчык. Па вытворчасці мяса лідзіруе Арменія — 121 працэнт, масла — Малдова /111 працэнтаў/.

ЧЫМ БАГАТЫЯ, ТАМУ І РАДЫ

Паводле звестак, абнародаваных Дзяржаўным камітэтам Беларусі па статыстыцы і аналізу, самым багатым таварным запасам у розднічным гандлі з дзяржаў Садружнасці ў першым паўгоддзі бягучага года валодалі Туркменістан і Кыргызстан. У пераводзе на дні тавараабароту ён адпаведна складаў 111 і 108 дзён. У трэцяга лідэра — Таджыкістана — таварных запасаў хапіла б на 81 дзень. Беларусь па гэтаму паказчыку займае апошняе месца, нашых таварных запасаў у розднічным гандлі хапала, паводле даных на 1 ліпеня, на 35 дзён. Перадапошні паказчык у Расіі — 44 дні.

Дарэчы, у супастаўных цэнах да аналагічнага перыяду мінулага года аб"ём розднічнага тавараабароту афіцыйна зарэгістраваных прадпрыемстваў у Беларусі склаў 63,1 працэнта. А павялічыў паказчыкі мінулага года толькі Узбекістан - 107,2 працэнта.

БЕСПРАЦОЎЕ НАБІРАЕ АБАРОТЫ

На канец ліпеня 1994 года ў нашай рэспубліцы налічвалася 90,4 тысячы беспрацоўных, сярод якіх толькі 47,1 тысячы атрымлівалі дапамогу па беспрацоўю. Дарэчы, патрэбнасць прадпрыемстваў рэспублікі ў работніках у гэтым жа перыядзе склала 21.300 чалавек, сярод іх рабочых патрабавалася 18.300. Затраты на сацыяльную падтрымку грамадзян, якія маюць патрэбу ў працаўладкаванні, — выплата дапамог, матэрыяльная дапамога, затраты на перанавучанне, грамадскія работы — склалі ў першым паўгоддзі 19.616 мільёнаў рублёў.

Дарэчы, у Азербайджане на канец аналагічнага перыяду налічвалася 22.700 беспрацоўных, у Кыргызстане — 90.400, у Малдове — 18.300, ва Узбекістане — 18.900, у Расіі — 1.324.100 чалавек.

«БРОНЗА» АД БАХУСА

Лідэрам сярод дзяржаў СНД па вытворчасці алкагольных напіткаў у першым паўгоддзі бягучага года стала Арменія, у параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года іх аб"ём павялічыўся тут да 135 працэнтаў. Другое месца па данаму паказчыку заняў Туркменістан — 116 працэнтаў, Беларусь стаіць на трэцім месцы — 109 працэнтаў.

У параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года, аб"ём алкагольных напіткаў на Украіне — 50 працэнтаў.

НЕХТА ГУБЛЯЕ, А ХТОСЬЦІ ЗНАХОДЗІЦЬ

У першым паўгоддзі 1994 года ў Беларусі зарэгістравана 31.257 шлюбаў, што складае 86,3 працэнта, у параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года. У той жа час колькасць разводаў дала, хоць і невялікі, але прырост — 22.406, ці 100,03 працэнта. У Гродзенскай, Гомельскай і Брэсцкай абласцях сёлета сем"яў распалася больш, а вось па паказчыках зарэгістраваных шлюбаў ні адна вобласць не дасягнула леташніх. Найменшая колькасць шлюбаў — 3.515 — зарэгістравана ў Гродзенскай вобласці, найбольшая — 5.329 — у сталіцы рэспублікі.

БЕЛІНФАРМ.

Илья Борисов

НОЧНОЙ ВЗРЫВ В ОСОБНЯКЕ

Имя Ильи Семеновича Борисова хорошо известно белорусскому читателю. Он автор книги "Человек из легенды" о Кирилле Орловском. Недавно вышло в свет его новое произведение — "Сатурн" на ладони". А ниже мы предлагаем отрывок из документальной повести И.Борисова «Мина для гауляйтера». В нем идет речь о ранее неизвестных фактах убийства генерального комиссара Белоруссии Кубе.

У Ильи Семеновича было много творческих планов и задумок. К сожалению, многим из них уже не осуществимы. Недавно он ушел из жизни. И все же "написанное — остается". Его книги — значительный вклад в исследование роли органов госбезопасности в освободительной борьбе нашего народа с немецко-фашистскими захватчиками.

В НОЧЬ С 21 НА 22 СЕНТЯБРЯ 1943 ГОДА в двухэтажном особняке по улице Энгельса в Минске прогремел взрыв. Силы был он небольшой: в соседних домах стекла уцелели. Но эхо его отозвалось за пределами Белоруссии. Прежде всего — в Берлине.

Из показаний Вильгельма Янецке: "...По телефону я был вызван дежурным чиновником генерального комиссара в квартиру Кубе, куда я прибыл примерно через полтора часа после взрыва. Там уже находились лица, занимавшие руководящие посты, как, например, генерал фон Готтберг, генерал-майор Шперлинг, майор полиции Бенске, полковник Келлер, подполковник Харман, главные начальники отделов Бауэр, Вебер, Кодзер и другие начальники отделов генерального комиссариата.

После того как тело Кубе было отправлено в морг немецкой клиники (5 минут ходьбы от квартиры гауляйтера), генерал фон Готтберг пригласил руководящих лиц в служебный кабинет Кубе в генеральном комиссариате. Там он сказал, что это является результатом примиренческой политики Кубе по отношению к белорусскому народу. Теперь нужно принимать меры. Как руководитель СС и полиции всей Белоруссии он объявил в городе Минске так называемое "политическое бедственное положение" — это значит, что он будет согласен со всеми мероприятиями, которые будут проводиться немецкими управлениями. Кроме того, он заявил, что принял на себя обязанности генерального комиссара. Об этом он уже телефонировал в главную ставку Гитлера в Берлин и в министерство по делам Востока, где все его мероприятия были утверждены.

Он перед СС поставил задачи:

1. Политически опасную польскую интеллигенцию бывших польских областей Западной Белоруссии, на которую велась картотека. (Так в протоколе допроса. — И.Б.).
2. Повесить публично некоторое количество людей из города Минска, которые были известны СД...".

Готтберг проинформировал собравшуюся оккупационную верхушку и о том, что сообщил Берлину о создании для расследования обстоятельств гибели гауляйтера Большой особой комиссии во главе со штурмбанфюрером Бондорфом.

Чуть позже — надо было убедиться в достоверности событий — партизанские радиостанции из минских лесов передали в Москву лаконичное сообщение: "Приговор приведен в исполнение. Кабан ликвидирован". (Кабан — условное название Кубе. — Ред.).

ПО-РАЗНОМУ, конечно, реагировали на эти сообщения столицы двух воюющих стран. Москва уничтожение гауляйтера Белоруссии расценила как большой успех народных мстителей и подпольщиков. Из Берлина же в Минск полетели грозные депеши: с негодованием в адрес руководителей СД, не сумевших уберечь гауляйтера, а вскоре — с приказом самым беспощадным образом расправиться с виновными и подозреваемыми. Вновь назначенному гауляйтеру Готтбергу предписывалось провести массовые казни непокоренных минчан.

Затем из Берлина вылетел специальный самолет и взял курс на Минск. Он забрал бренные останки незадачливого гауляйтера, положенные в посеребренный гроб, и вернулся в Берлин, где Кубе были устроены пышные похороны.

В Минске же развернула работу Большая особая комиссия. Работала успешно, оперативно. Уже через неделю она направила в столицу третьего рейха обстоятельное сообщение. В нем, в частности, говорилось: "В ночь на 22.09.1943 г. в 0.40 часа в спальне генерального комиссара и гауляйтера Вильгельма Кубе взорвалась мина, при этом у него разорвана левая часть груди и оторвана левая рука. Раны оказались смертельными. Его труп в полуобгоревшем состоянии был извлечен из загоревшейся спальни подошедшими по тревоге охраной и чиновниками генерального комиссариата. Лежавшая с ним рядом жена, Анита Кубе, урожденная Линденколь, находившаяся на 8-м месяце беременности, не пострадала и отделалась лишь нервным шоком. Его трое детей, которые спали в другой комнате, тоже не пострадали. Силой взрыва оборудование спальной комнаты почти полностью искалечено".

Со ссылкой на экспертизу сообщалось, что гауляйтер убит магнитной миной с часовым механизмом английского производства. "Эта мина, заведенная на двенадцать часов, была прикреплена, бесспорно, снизу к пружинам металлической кровати гауляйтера Кубе и там взорвалась. В пользу такого предположения говорят и ранения гауляйтера. Действие мины было локализовано матрацем и телом гауляйтера. Этим и объясняется то, что его жена осталась невредимой".

НАДО ОТДАТЬ ДОЛЖНОЕ Большой особой комиссии: она обстоятельно и в основном правильно разобралась в прогремевшем на весь мир взрыве, почти полностью воссоздала его картину, выявила и назвала не только уже упоминавшихся основных участников операции, но и их активных помощников: Николая Похлебаева, Николая Дрозда, его жену Елену, их дочь Регину...

Впрочем, расследование обстоятельств гибели гауляйтера Кубе оказалось не таким уж сложным делом. Во-первых, дом гауляйтера днем и ночью охранялся его личной охраной, состоявшей из 12 сотрудников СД и полиции. Во-вторых, этот дом посещал весьма ограниченный круг лиц.

Схематично расследование происходило так.

Сразу после взрыва арестовали проживавших в особняке 4-х гауляйтеровских служанок. Их первичная проверка показала, что они никакого отношения к убийству Кубе не имеют. Затем бросились к квартире Елены Мазаник. Квартира оказалась на замке. Взломали дверь и увидели: квартира пустая — в ней не было не только жильцов, Елены Мазаник и ее сестры Валентины Шуцкой, но и многих их вещей...

Комиссия констатировала: "Установка, проведенная по месту работы Шуцкой (казино немецкого суда в Минске), показала, что Шуцкая пошла с работы 21.09.43 г. в 10.30 ,сославшись на болезнь. Чтобы больше ей не возвращаться на работу, она попросила предоставить выходной.

Через различных агентов, которые общались с сестрами, было установлено, что Мазаник, несмотря на то, что поддерживала связь с немцами, видимо, для того чтобы получать от них различного рода разведывательные сведения, была настроена против немцев. Так, недавно одной своей подруге она заявила, что гордится тем, что она русская, и что русские при Советской власти жили гораздо лучше, чем при немцах...

(Окончание следует.)

ВОЛАТ-БАРАВІК

Кожны з нас неаднойчы чуў розныя аповяды, байкі паляўнічых, рыбаловаў. Расказваюць пра свае прыгоды і аматары-грыбнікі.

Дарэчы, на грыбы сёлетняя восень вельмі багатая. Толькі лянівы не змог назапасіцца імі, мяркуе і Вячаслаў Курчэўскі, жыхар Мінскага раёна, які на днях знайшоў цуда-грыб вагой адзін кілаграм 300 грамаў, а шляпка ў дыяметры складала 30 сантыметраў. Вакол баравіка-волата знайшлі прытулак яшчэ 49 прыгажуноў.

У тым, што гэта не байка грыбніка, пераконвае здымак, на якім Вячаслаў Курчэўскі дэманструе сваю знаходку.

Фота Аляксандра РУЖЭЧКІ.

■ Спорт

НА КУБАК БЕЛАРУСІ

Два дні ў Доме фізкультуры "Працоўных рэзерваў", што на праспекце Машэрава, праходзілі спаборніцтвы на Кубак Беларусі па акрабатыцы.

Пераможцамі ў акрабатычных скачках сталі мінчанкі Таццяна Марозава і Марына Вашкевіч, якія паказалі прыгожыя і складаныя камбінацыі. Сярод мужчын перамог юны мінчанін Сяргей Стальмакоў. У жаночых парных практыкаваннях лепшую суму балаў набралі мінчанкі Ганна Карчэўская і Ірына Мычко.

Спаборніцтвы ў Мінску сталі аглядам беларускай акрабатыкі перад чэмпіянатам свету, які праз месяц пройдзе ў Пекіне.

У ДРУГОЙ І ТРЭЦЯЙ ЛІГАХ

Упэўнена лідзіруе ў другой лізе чэмпіянату Рэспублікі Беларусь па футболу мазырскае "Палессе". У яго пасля адзінаццаці тураў 19 ачкоў. З каманд нашай вобласці бліжэй да лідзіруючай групы знаходзяцца мінская "Атака-Аура" і "Сантанас" з вёскі Самахвалавічы Мінскага раёна. У прайшоўшым туры яны сустрэліся паміж сабой. Перамагла "Атака" — 3:1. У абедзвюх каманд на сённяшні дзень па 12 ачкоў.

У групе "А" трэцяй лігі першы радок турнірнай табліцы займае мінская каманда "Дынама-ЮНІ" — 16 ачкоў. На ачко адстае барысаўская "Фамальгаут", якая ў прайшоўшым туры з лікам 1:0 выйграла ў каманды "Беларзёрск". А вось любанская "Арэса" і "Зара" з калгаса імя Скварцова і Маёрава Старадарожскага раёна выступаюць слаба і знаходзяцца ў канцы турнірнай табліцы.

РЫХТУЮЦЦА ЗБОРНЫЯ

Галоўны трэнер нацыянальнай зборнай Беларусі па футболу Сяргей Бароўскі запрасіў на трэніровачны збор 21 футбаліста, сярод якіх большасць — легіянеры. Яны будуць рыхтавацца да адборачнага матча чэмпіянату Еўропы са зборнай Люксембурга, які адбудзецца 12 кастрычніка на мінскім стадыёне "Дынама".

Напярэдадні на гэтым жа полі сустрэнуцца алімпійскія каманды Беларусі і Люксембурга.

ЗНОЎ "БЕЛЫЯ РОСЫ"

Лідэр чэмпіянату вобласці па футболу каманда "Белыя Росы" з Першай мінскай птушкафабрыкі працягвае сваё пераможнае шэсце. У дзевятнаццатым туры птушкаводы перамаглі футбалістаў мар"інагорскага "Бетпласта" з лікам 3:2 і маюць цяпер 30 ачкоў. На чатыры ачкі адстае смалявіцкі "Крышталь", які ў прайшоўшым туры не выступаў.

А вось вынікі астатніх матчаў: "Стара-Барысаў"—"Меліяратар" (Капыль) — 1:1, "Аўтамабіліст" (Старобін)—"Арэса" (Старыя Дарогі) — 3:1, "Іслач" (Валожын)—"Камунальнік" (Вілейка) — 2:2, "Верас" (Нясвіжскі раён)—"Маналіт" (Фаніпаль) — 2:2.

Наступны тур — 8 кастрычніка.

(Наш кар.).

■ Усміхнуўшыся, задумайцеся

СМАЧНАЯ ЕЖА НЕ ПРЫЙДЗЕ ЛЕЖА

Кожны рабочы дзень пачынаецца ў нашым бюро аднолькава. Што той узыход Сонца.

Ледзь толькі за начальнікам зачыняцца дзверы (а з раніцы ён звычайна імчыць да галоўнага на аператыўку), як нашы жанчыны хуценька займаюць чаргу да адзінага ў кабінеце тэлефона.

На вялікае здзіўленне, апярэджвае ўсіх звычайна нетаропкая, плаўная ў рухах Леакадзія Антонаўна, якая працуе ў нас тэхнолагам. Лоўка лавіруючы паміж сталамі, яна імкліва, як лодка на быстрыні, выплывае наперад і, зграбна набраўшы нумар, пачынае будзіць сваю дачку-студэнтку.

— Паднялася, Жанка? — мяккім, меладычным голасам пытаецца яна. — Не? Дык падымайся, зязюлька, на лекцыі спознішся. Пасцель можаш не засціласць, я сама буду наводзіць парадак, усё роўна днём ніхто не бачыць. Ага, паесці не забудзь! Для цябе ўсё зранку прыгатавала. Агуркі са смятанай у халадзільніку, аладкі з мядком у духоўцы, кавун на балконе. Ох і настаялася ж учора пасля работы, пакуль купіла таго-сяго! Затое свежанькае, смачнае. Еш, кажу, ды на лекцыі пасцяшайся, больш званіць не буду! Ну што, падымаешся ці не?

Пасля Леакадзіі Антонаўны трубку бярэ тэхнік-канструктар Вольга Мікітаўна. У яе таксама дачка, але не студэнтка, а школьніца, дзевяцікласніца. Да таго ж Вольга Мікітаўна — жанчына парывістая, эмацыянальная. І тут ужо размова вядзецца без усялякай дыпламатыі.

— Лёля! Ты дзе ўчора прас падзела? Я ж табе нічога не пагладзіла! — адразу ідзе яна ў наступ. — Ну чаго псіхуеш? Яшчэ не мылася? Тым лепш: шукай, пасля пачысцішся. Зірні, дзе слоікі стаяць, алё! Няма? Тады дзе шмаццё ўсялякае валяецца. І тут не відаць? Во, чорт, скажыце, лапаю накрыў! А мо на кухню часам зацягнула, паглядзі. Там, дзе крупы і ўчарашні боршч. Ну што, знайшла? А божачка! Дзе быў? У чамадане з вопраткай? І хто ж яго туды паклаў? А-а-а, мабыць, я сама ўпёрла. Каб Юзік у разетку не ўтыркнуў. Ой, дзеткі, вы мяне ўкалышаце! Так і кватэру можна ўтрубіць!..

Пакуль Вольга Мікітаўна запівае валідол халодняй вадзіцай, тэлефонную размову пачынае статыст Ала Сцяпанаўна. Аб"ект яе ранішняй увагі — сын Дзіма, якога яна пяшчотна называе «сына».

— Не спіш, сына? Тэлевізар, чую, глядзіш? — напаўголаса пытаецца яна. — Ну, слухай сюды! Сёння халадзіна на двары і вецер. Шапку, кажу, апранай! Што — цёпла? Паспрабуй без шапкі ў тэхнікум паехаць — дахаты не пушчу! Знарок у абед прыеду, каб праверыць, ага! І ў футбол каб сёння не гуляў — і так увесь пабіты! Што? Я табе дам — жангліраванне! З Ван Бастэнам і Марадонай будзеш начаваць! На стадыёне!

Ала Сцяпанаўна на хвіліну змаўкае, мабыць, адчуваючы, што размова набыла рэзкаваты характар, таму нечакана мяняе яе кірунак.

— Слухай, сына! — больш лагодным голасам працягвае яна. — Пяць тысяч я паклала на канапу. Бяры, казаў жа — трэба! Астатняе ў бацькавай кішэні нашкрабеш, алё? Не зразумеў? У пінжаку на вешалцы, кажу, пакорпайся!..

Тут Ала Сцяпанаўна набірае поўныя грудзі паветра і шырока раскрывае рот. Мабыць, для апошняга і самага важнага ўказання. Але ў гэты момант урываецца начальнік. Усе хапаюцца за работу. Шамацяць паперы, трашчаць калькулятары, ляскаюць дыраколы. Справа кіпіць. Начальнік таксама па вушы закопваецца ў паперы, але неўзабаве падымае галаву і таропка, бы ўкрадкі, набірае свой дамашні нумар.

— Ну што, Лізка, урокі зрабіла? Алоўвачкі сабрала? Кніжачкі падрыхтавала? Сшытачкі не забыла? — неяк пададзіцячы, ці, як кажуць у бюро, па-цялячы, вядзе ён размову з дачкой-пяцікласніцай.

Але кульмінацыйны момант наступае тады, калі каштоўныя ўказанні пачынае даваць кантралёр-інспектар Аляксей Дзям"янавіч. Гэты мае жонку, дачку і сына, але жыве адзінцом на дачы. Зімой і летам. Адзіны сродак зносін у яго з «вялікай зямлёй» — тэлефонная сувязь.

— Бяроза, здароў! — раве ён у трубку, вітаючы незамужнюю дачку. — Слухай, я тут хвастоў ды вушэй парасячых сёння набраў, а ўчора пупкамі курынымі атаварыўся. Ага, прыедзь пасля работы, забярэш! Мо шчэ чаго купіць, алё? Рэбры ды вантробы тут яшчэ ёсць, не трэба? А капыты валовыя — браць ці не браць? Не хочаце?.. А што, патроху елі б, галоўнае — нядорага!..

Закончыўшы пералік «дэфіцытных прадуктаў», Аляксей Дзям"янавіч пачынае даваць кансультацыі, як зварыць клёцкі альбо булён, як згатаваць верашчаку ці бабку, колькі чаго ўсыпаць ці дадаць. І так мо з паўгадзіны. Бюро пусцее. Збягае і начальнік, уціснуўшы галаву ў плечы. Толькі тады дачны шэф-кухар кладзе трубку, і ў бюро настае адносная цішыня. Ды ненадоўга.

Неўзабаве жанчыны кідаюць усялякія справы і распачынаюць новую гаворку.

— Смеху варта! Ну і моладзь лайдачная пайшла! — дзеліцца жыццёвымі ўражаннямі Вольга Мікітаўна. — Учора заходжу да суседкі, а яна сядзіць на каленях і сыну шнуркі на красоўках завязвае. Во гэта кліп! У сне такое не прысніцца: сын жа той, бамбіза-кавалер, вышэй за маці ўжо вымахаў. Па вечарах на дыскатэкі лётае, як верабей у проса.

— А ў нас адны жаўтароцікі пажаніліся — дык ледзьве з голаду не памерлі! — калоціцца ад смеху Ала Сцяпанаўна. — У яе ўсё на газпліце бяжыць ды прыгарае. А ён штовечар слухаўкі на вушы — і ўсё поп-музыку слухае, ахвочы надта! Добра, што бацькі ейныя да сябе забралі, а так бы развяліся ўжо!

— А то ж: смачная ежа не прыйдзе лежа! І што за дзеці зараз пайшлі — проста пакаранне нейкае з неба! — хорам уздыхаюць жанчыны, згодна ківаюць адна адной галавою.

Фёдар РУДОВІЧ.

Как проверяется пригодность питьевой воды

В чистую бутылку из белого стекла (0,5 л) наливается проверяемая вода, в которой растворяют 1 чайную ложку сахара. Затем бутылку нужно тщательно закупорить и поместить на 48 часов в теплое место. Если по истечении этого времени вода окажется мутной или содержащей хлопья, она абсолютно непригодна для питья. Вода, не содержащая загрязняющих веществ, останется совершенно чистой.

Как "исправить" прогорклое масло

Следует растопить испорченное масло и, сняв сверху пену, опустить в него хорошо обожженную корку хлеба, которая вберет в себя весь неприятный вкус и запах масла. Через 2—3 минуты корку следует вынуть.

Как точить ножи

Погрузить ножи на 30 минут в слабый раствор поваренной соли (чайная ложка на чашку воды). Нож, даже из плохой стали, вынутый из соленого раствора и не вытертый, легко натачивается и долго не тупится.

"Зеленая чаша"

5 небольших листьев белокочанной капусты, 1 свекла (если мелкая, то — 2), 1 картофелина, 2 ложки сметаны, 2 зубчика чеснока. От кочана капусты осторожно отделить небольшие целые листья в виде чаши. Сырые очищенные свеклу, морковь, картофелину натереть на крупной терке, смешать с рубленым чесноком, заправить сметаной или майонезом. Смесь уложить в капустные листья.

"Мужское начало"

2 средней величины репы, 1 луковица, 2 стакана кваса, 1/2 стакана нарезанных кубиками ржаных сухариков. Очищенную репу натереть на крупной терке, добавить рубленый лук, ржаные сухарики и залить квасом. При желании заправить растительным маслом.

ГАТУЕМ СМАЧНА І КАЛАРЫЙНА

- Дабаўленне адпаведных прыпраў надае стравам асабліва прыемны смак. Напрыклад, да белай фасолі добра дабавіць мяту, да свежага гароху, стручковай фасолі, бульбы, агуркоў — кроп, да ўсёй агародніны і бабоў — пятрушку, да больш тлустага мяса і супу — чорны перац, да свежай капусты, кабачкоў — кмен.
- Для таго каб пры варцы на пары павысіць тэмпературу вады, яе трэба злёгку пасаліць.
- Яйкі, смажаныя на слабым агні, смачнейшыя, чым яйкі, смажаныя на вялікім агні.
- Агародніну для юшкі, грыбнога супу лепш абсмажыць у масле або алеі, а для малочнага супу — толькі ў масле.
- Агародніна не павінна кіпець ні вельмі моцна, ні вельмі слаба, не трэба таксама варыць яе больш, чым гэта неабходна. Посуд, у якім варыцца агародніна, павінен быць шчыльна закрыты накрыўкай.
- Стравы з агародніны губляюць амаль 50 працэнтаў захаваных пасля іх прыгатавання вітамінаў, калі іх пакінуць на гарачай пліце больш чым на 2 гадзіны.
- Кампот будзе значна смачнейшы, калі дабавіць у яго адзін кафейны кубачак віна або крыху лімоннай ці апельсінавай цэдры.
- Мясны булён соляць за паўгадзіны да гатоўнасці мяса, юшку — у пачатку варкі, а булён з грыбоў — перад тым, як зняць з агню.

Хатні экран

6 кастрычніка, чацвер

Беларускае тэлебачанне

16.05. "Еўрапейскі калейдаскоп".
16.35. ТБ — школе. Беларуская літаратура.
17.10. "Бімбат".
17.30. Навіны.
17.40. "Прыёмы кунфу". Д/ф.
18.10. Абласныя навіны (Гродна).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Стоп-кадр.
19.20. Студыя "Тэлесябрына".
19.45. "Экспасервіс" запрашае.
20.00. "Наўцілус".
20.20. Пяць хвілін на жарты.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. "Маё каханне, мой смутак". Тэлесерыял.
22.35. Пад купалам Сусвету.
22.45. НІКа.
23.00. Надвор'е.
23.10. "Крок".

Канал "Астанкіна"

17.50, 20.00, 22.50. Навіны.
18.00. Гадзіна пік.
18.25. "Дзікая Роза". Тэлесерыял.
18.55. "Сярэбраны шар".
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. Масква — Крэмль.
21.00. Лато "Мільён".
21.30. "Бывай, сябар".
23.50. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"

19.00, 22.00. Весткі.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. Госці з "Санта-Барбары".
19.55. "Санта-Барбара". Тэлесерыял.
20.50. Маскі-шоу.
21.25. Надзвычайны канал.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Спартыўная карусель.
22.30. "Пецярбургскія сезоны".
23.30. Зоркі гавораць.

7 кастрычніка, пятніца

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Надвор'е.
8.30. Пяць хвілін на жарты.
8.40. "Навелы пра космас", "Касмічная загадка".
9.00. ТБ—школе. Беларуская літаратура.
9.35. "Маё каханне, мой смутак".
10.35. Фільм-канцэрт.
11.05. "Наўцілус".
11.25. "Партрэт каханай жанчыны". Д/ф.
12.05. "Бімбат".
12.25. Бізнес-рынг.
13.05. "Лялечка". Маст.фільм.
15.15. Фільм-канцэрт.
16.10. Свята беларускага пісьменства і друку ў Полацку.
17.10. "Бімбат".
17.30. Навіны (з сурдаперакладам).
17.40. "Старыя людзі Кітая". Д/ф.
18.10. Абласныя навіны (Магілёў).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Эканамікст.
19.10. Адкрыццё канцэртнага сезона ў Беларускай дзяржаўнай філармоніі.
20.15. Студыя "Тэлесябрына".
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пяць хвілін на жарты.
21.45. "Аэліта, не чапляйся да мужчын". Маст.фільм.
23.15. Пад купалам Сусвету.
23.25. НІКа.
23.40. Надвор'е.

Канал "Астанкіна"

6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50, 0.50. Навіны.
8.00. Сарока.
8.20. "Дзікая Роза".
9.00. Агарод круглы год.
9.35. Спявае Т.Пятрова.
15.00. "Рыжы, сумленны, закаханы". Маст.фільм.
16.35. Рок-урок.
16.50. Свет сёння.
17.00. Чалавек і закон.
17.35. Дакументы і лёсы.
17.45, 20.30. Надвор'е.
18.00. Бамонд.
18.20. "Дзікая Роза". Тэлесерыял.
18.50. Поле цудаў.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. Чалавек тыдня.
21.00. "Вуліцы Сан-Францыска". Тэлесерыял.
22.00. Палітбюро.
23.00. Музагляд.
23.40. Аўта-шоу.
23.50. Прэс-экспрэс.
24.00. Гітара і радок.

Канал "Расія"

7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.25. Паехалі.
8.35. "Пудзя", "Жаба Піпа", "Піпа і бык". Мультфільмы.
8.55. Тэлегазета.
9.00. "Санта-Барбара".

Сотрудники управления государственной вневедомственной экспертизы при облисполкоме выражают глубокое соболезнование ведущему эксперту Марии Ивановне Паржиной в связи с постигшим ее горем — смертью ОТЦА.

Прэзідыум і калектыў апарату Мінскага абкома прафсаюза работнікаў АПК выказваюць глыбокае спачуванне старшыні Мінскага райкома прафсаюза работнікаў АПК Валянціну Пятровічу Чарнышову ў сувязі з напаткаўшым яго горам — смерцю МАЦІ.

8 канал

6 октября, четверг

18.00 Художественный фильм "Приключения Петрова и Васечкина, обыкновенные и необыкновенные", 3-я серия.
19.15 Мультфильм "Поросенок Порки".
19.50 При свечах.
20.00 БАНТ: "Репортаж".
20.10 Художественный фильм "Кин-дза-дза", 2-я серия.
21.15 К сведению.
21.30 Студия "БМ": "Квадракола".
21.50 Художественный фильм "Львиная доля" (Аргентина).

7 октября, пятница

18.00 Художественный фильм "Приключения Петрова и Васечкина, обыкновенные и необыкновенные", 4-я серия.
19.10 СОЛТЭК: "Доремифасольки".
19.20 Мультфильм "Поросенок Порки".
19.50 БАНТ: "Репортаж".
19.55 Агентство "Пармикс": "Городские часы", "Новости".
20.10 Художественный фильм "Двенадцать стульев", 1-я серия.
21.30 Студия "БМ": "Девятое облако".

Наш адрас:
220013, гор.Мінск, вул.Б. Хмяльніцкага,10-А,паверх 9, рэдакцыя газеты "Мінская праўда".

ТЭЛЕФОНЫ:
прыёмнай рэдакцыі —68-29-76,
намесніка галоўнага рэдактара —68-25-81,
адказнага сакратара —68-26-48,
сакратарыята —68-26-48,
аддзелаў: Саветаў —68-26-38, адукацыі і культуры —68-25-76, сацыяльна—эканамічнага —68-25-43, грамадска-палітычнага —68-25-42, інфармацыйна-аналітычнага —68-28-33, пісьмаў і маральна-бытавых праблем —68-25-83, ілюстрацыі —68-25-03,68-26-48, камерцыйнага — 68-25-86, бухгалтэрыі —68-26-65.
Тэлефоны карэспандэнцкіх пунктаў: у Барысаве —(8-277)5-15-61,Вілейцы —(8-271)5-57-86,Нясвіжы—(8-270)5-41-88, Салігорску — (8-210) 2-49-60.

ЗАСНАВАЛЬНІК – Мінскі абласны Савет дэпутатаў, 220625, г.Мінск, вул. Энгельса, 4.
"Мінская праўда"— орган Мінскага абласнога Савета дэпутатаў.

Галоўны рэдактар М.А.ШЛОМА

Рэдакцыя можа друкаваць матэрыялы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара.
Адказнасць за падбор і дакладнасць апублікаваных фактаў і іншых звестак нясуць іх аўтары.
Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.

Час падпісання ў друк: па графіку 22.10.
Нумар падпісаны ў 22.00.
Набрана і звярстана на настольна-выдавецкім комплексе "Мінскай праўды".
Друкарня выдавецтва "Беларускі Дом друку".
220013, г.Мінск, пр. Ф.Скарыны, 79.
Тыраж 15675. Індэкс 63923. Зак. №106.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12